LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 30 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Penkt., baland. (April) 15, 1966 Ozone Park, N. Y., 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ METAI 55-ieji

KRISLAI

Jaunimo mėnuo
Į ateitį šviesią;..
Kaip su mūsų jaunimu?
LDS ir jaunimas
Du Bois klubų kova

— Rašo **R. Mizara** —

Šiemet balandžio mėnuo Lietuvoje — Juliaus Janonio mėnuo.

Apie poetą Janonį plačiai rašo Lietuvos spauda; jo garbei per visą Lietuvą vyksta konferencijos, mitingai, vakarai, sambūriai, kur dėstoma, aiškinama genialaus poeto nuveikti darbai, nueitas kelias, ankstyva, tragiška mirtis.

Janonis mirė tesulaukęs tik 21 metų amžiaus. Poeto gyvenimas, kūryba, kova už liaudies laisvę ir gerbūvį turi būti pavyzdžiu kiekvienam jaunam darbo žmogaus sūnui ar dukrai.

—:—

1917 metais žurnalas "Naujoji Gadynė" pirmą kartą išspausdino J. Janonio eilėraštį:

Į ateitį šviesią
Pasaulis jau tiesia
Ir lygina kelią per aukštį kalnų.
Vergiją ir gamtą
Įveikti juk lemta
Tvirtajam narsumui draugų milžinų.

Nevienas parpuola,
Belipdams per uolą,
Nevienas pabėga pabūgęs mirties;
Bet minios vis eina
Ir pergalės dainą
Dainuoja siekėjai šviesios ateities.

—:—

Tegu bus mums šis Juliaus Janonio mėnuo paakstinimu uoliau rūpintis mūsų jaunimu.

Kaip amerikinis-lietuviškasis jaunimas vaizduojasi ateitį šviesią?

Retai kur mes jo balsą girdime, bet tikėkime, kad lietuvių kilmės amerikiečiai stovi ir stovės su tais, kurie eina su pergalės daina.

Sąmoningas, apsišvietęs jaunimas šiandien stovi pirmosiose gretose, reikalaudamas baigti karą Vietname.

Net ir tūkstančiai Pietų Vietnamo jaunų žmonių, kurie dar nėra Tautinio Išsilaisvinimo Fronte, Saigone ir kituose miestuose ne tik reikalauja taikos, bet ir atvirai sako amerikiečiams: **važiuokite sau namo; mes patys susitvarkysime savo reikalus!**

—:—

Mūsų Lietuvių Darbininkų Susivienijimo vadovai ryžtasi šiemetinių C. Valdybos rinkimų proga įtraukti daugiau jaunų žmonių į vadovybę. Jie mano, kad worcesteriškis **Ričardas Janulis** turėtų būti išrinktas LDS prezidentu.

—:—

Lietuviškieji kunigai šiemet šaukia į Čikagą "jaunimo kongresą." Kokia bus to "kongreso" forma, mums čia nesvarbu. Svarbu tai, kad jis pasisakytų už taikos pasaulyje išlaikymą, už karo baigimą Vietname. Nes, jei jis to nepadarys, jei jis pūs į Brizgio-Balkūno-Prunskio dūdelę, tai tuo labai pažemins visą lietuvių kilmės amerikinį jaunimą.

Jauni žmonės, vaikinai ir merginos, kuriuos likimas gali į tą kunigų šaukiamą "kongresą" nublokšti, darykite viską, kad karo dievaičiai Washingtone negalėtų pasidžiaugti!

—:—

Padėkime Du Bois klubams, kuriuos Justicijos departamentas užpuolė, apskelbdamas "subversyviais." Šie klubai neseniai susiorganizavo, ir jų šiandien yra visuose miestuose. Tai amerikinio jaunimo klubai, pasiryžę kovoti iki galo. Niekad jie nesiregistruos, nors ir kažin kaip reikalautų Katzenbechas.

Turime visais būdais padėti jiems laimėti pergalę!

Du Bois klubų kova už taiką, už pilietines teises ir žmogiškas laisves teikia pavyzdį ir įkvėpimą visiems doriems amerikiečiams.

—:—

Šių metų gegužės 15 d. Washingtone taikos šalininkai turės didžiulį sambūrį, nukreiptą už karo baigimą Vietname.

Vietname atakavo JAV karo bazę

Saigonas. —Balandžio 13 dieną Pietų Vietnamo liaudiečiai padarė užpuolimą ant Jungtinių Valstijų karo orlaivyno Tansonnhuto bazės, kuri yra Saigono miesto krašte.

Tai didžiausia JAV karo bazė Pietų Vietname, kurioje nuolatos yra virš 400 įvairių rūšių lėktuvų.

Daugiau kaip 15 minučių vietnamiečiai bombardavo bazę iš mortirų ir apšaudė iš kulkosvaidžių. Septyni JAV lakūnai buvo užmušti ir apie 160 sužeisti. Yra užmuštų ir sužeistų ir Pietų Vietnamo valdžios lakūnų.

Sakoma, kad buvo sunaikinta arba sugadinta 23 JAV malūnsparniai, 3 bombonešiai ir Pietų Vietnamo valdžios keli lėktuvai.

Dabar eina tyrimas, kaip galėjo liaudiečiai padaryti užpuolimą ant šios bazės, kurios apylinkėje yra virš 20,000 JAV lakūnų ir kareivių.

Pekinas. — Kinija sako, kad jos lėktuvas nušovė Jungtinių Valstijų didelį karo lėktuvą "A-3-B", kuris skraidė virš Kinijos.

Piktadariai padėjo bombą

Berkeley, Calif. — Piktadariai padėjo bombą prie Vietnam Day Committee namo. Ji sprogo, namą labai apdraskė ir sužeidė 4 žmones. Minėtasis komitetas kovoja prieš JAV intervenciją Vietname.

Matomai, kad tie patys arba sėbrai kovo 6 dieną buvo padėję bombą prie W.E.B. DuBois jaunuolių klubo įstaigos.

Abidvi organizacijos reikalauja, kad JAV vyriausybė imtųsi žingsnių kovai prieš teroristus.

HO CHI MINHAS APIE JAV NUOSTOLIUS

Singapuras. — Šiaurės Vietnamo prezidentas Ho Chi Minhas sako, kad Pietų Vietnamo kovotojai tik per du mėnesius 1966 metais užmušė 16,000 JAV karininkų ir karių ir kita tiek Pietų Vietnamo.

Streikuoja 50,000 mainierių

Washingtonas. — Eilė minkštosios anglies kasyklų savininkų su United Mine Workers unija pasirašė dviejų ir pusės metų kontraktą, kuris apima apie 215,000 mainierių.

Bet Eastern grupė savininkų, pas kuriuos dirba 40,000 mainierių, nesutiko pasirašyti kontrakto. Todėl streikuoja ne tik tie mainieriai, kurie pas juos dirba, bet ir tūkstančiai kitų mainierių, siekdami priversti kasyklų savininkus pasirašyti kontraktą.

KUBOS VADAI KERTA CUKRANENDRES

Havana. — Kuboje eina cukranendrių suvalymas. Prie jų kirtimo stojo premjeras F. Kastro, prezidentas Osvaldas Dorticos Torrado, visi ministrai ir Komunistų partijos Centro komiteto nariai.

IŠ VISO PASAULIO

Washingtonas. — JAV vyriausybė pakėlė nuo 5 ir pusės iki penkių ir trijų ketvirtadalių nuošimčius ant Federal Housing Administration skolinamų pinigų namams pirkti.

Roma. — Balandžio 21 dieną į Italiją atvyks TSRS Užsienio ministras Andrius Gromyko.

Akra. — Ganos militaristų valdžia sako, kad per metus likviduos Nkrumaho socialistinius palikimus.

Bostonas. — S. Bostone prie Court House buvo suruoštos demonstracijos. Reakciniai elementai ir vėl demonstrantus apmėtė kiaušiniais, nors demonstrantų eilėse buvo 19 kunigų ir kitų dvasininkų.

Saigonas. — JAV dideli bombonešiai "B-52" nuo Guam salos labai žiauriai bombardavo Šiaurės Vietnamą 200 mylių į pietus nuo Hanojaus.

Mexico City. — Barry Goldwater sako, kad 1968 metais jis kandidatuos į Texas valstijos senatoriaus vietą.

Atėnai. — Graikijos didžiausias keleivinis laivas "Anna Maria", 26,300 tonų įtalpos, sekamais metais su turistais aplankys 11 šalių.

Jakarta.—Javos saloje vis dar yra didelis Komunistų partijai pritarimas, ypatingai tarpe jaunimo.

Komunistų vienybė po TSRS partijos suvažiavimo

Maskva. — Beveik po dviejų savaičių baigėsi Tarybų Sąjungos Komunistų partijos suvažiavimas. Jis praėjo ne vien TSRS komunistų solidarume, bet 86 kitų šalių broliški delegatai pareiškė, kad jie remia TSRS Komunistų partiją ginčuose prieš kinus komunistus.

Tas turėtų prablaivyti Kinijos komunistus ir vesti juos prie pabaigos užsipuolimų. Vėlesniu metu jie ir patys pripažino, kad "pasaulyje įvyko laikinasis revoliucinio pakilimo atslūgimas". TSRS Komunistų partija pirm suvažiavimo ir jo metu kvietė kinus prie užbaigos ginčų, iš kurių naudojasi tik darbo žmonių priešai.

TSRS Komunistų partijos suvažiavime buvo užgirta Tarybų Sąjungos realistinė tarptautinė politika, tai yra, griežta kova prieš karą, kova už išlaikymą taikos.

Suvažiavimas užgyrė naują Penkerių metų planą, padarė partijoje organizacinių nežymių pakaitų, griežtai pasmerkė nuo Markso-Lenino linijos nukrypimus.

Į TSRS Komunistų partijos Centro Komit. išrinktas maršalas Klimas E. E. Vorošilovas. Jis jau yra 84 metų amžiaus, tai seniausias biuro narys.

Maskva. — Po TSRS Komunistų partijos suvažiavimo Le Duanas, Šiaurės Vietnamo Komunistų partijos sekretorius, ilgai kalbėjosi su TSRS Komunistų partijos pirmuoju sekretoriumi Leonidu Brežnevu.

Radioakcijos pavojų "palaidojo" Atlante

Aiken, S. C. — Kada sausio 17 dieną Ispanijoje, prie Palomares miestelio, ore susikūlė du jungtinių Valstijų bombonešiai ir nukrito keturios atominės bombos, tai JAV karininkai tvirtino, būk viskas "saugu". Tik vėliau paaiškėjo, kad viena bomba buvo dingus, o sausumoje nukritę paskleidė pavojingą radiaciją.

Vėliau buvo pranešta, kad šiimtai JAV militarinių žmonių, apsirengę apsisaugojimo drabužiais, per daugelį mylių sunaikino namus, ūkininkų galvijus, krūmus ir vienas medžiagas Ispanijoje užkasė, o kitas išgabeno į Jungtines Valstijas.

Dabar, balandžio 11 dieną, čionai praneša JAV Atomic Energy Commission, kad iš Palomares srities pargabentų įvairių medžiagų, jų tarpe vyno ir smėlio 1,750 tonų supylė į 5,000 plieninių bačkų ir nuskandino Atlanto vandenyne.

Apylinkės žmonės, ypatingai žvejai stato klausimus: Ar tikrai pavojingos medžiagos gerai palaidotos? Ar jos neištruks iš bačkų ir neužnuodys vandenį ir žuvis?

Palomares, Ispanija. — JAV jau atmokėjo Ispanijos žemės ūkininkams $100,000 už nuostolius, kuriuos padarė atominės bombos. Bet reikalavimų padengti nuostolius vis daugiau ateina.

Rodezija NATO nariams virto nesutikimo kaulu

Beira, Mozambika. — Graikijos naftolaivis "Ioanna-V" prasmuko pro Anglijos karo laivų blokadą į Beiros prieplauką ir išleido naftą į patalpas. Manoma, kad nafta iš čia vamzdžiais bus pompuojama į Rodeziją.

Prieš kiek laiko Anglijos kolonija Rodezija, apie 350,000 kvadratinių mylių ploto ir 6,000,000 gyventojų kolonija, atsimetė nuo Britanijos imperijos ir pasiskelbė nepriklausoma. Gyventojus sudaro negrai, bet valdžią savo rankose laiko nedidelė gyventojų dalis, baltieji šovinistai.

Anglija, su Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos pritarimu, paskelbė blokadą neleisti į Rodeziją naftos. Rodezija jos gauna per Pietų Afrikos Respubliką, taip pat baltųjų šovinistų valdomą, bet, matomai, nepakankamai. Todėl siekia gauti per Beiros prieplauką, kuri yra Mozambikoje, Portugalijos kolonijoje.

Portugalija, Graikija ir Anglija yra NATO narės. Portugalijai ir Graikijai nepatinka, kad jų biznį anglai gadina.

Washingtonas. — Nors JAV atstovas Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje rėmė Anglijos blokadą prieš Rodeziją, bet daug kongresmanų sako, kad J. Tautos neturėjo teisės skelbti blokadą.

Bona. — Vakarų Vokietija ir Prancūzija tariasi palaikymui militarinių jėgų prie Rhine upės.

"Mes norime taikos," sako vietnamiečiai

Saigonas. — Per visą savaitę, tai vienoje, tai kitoje miesto dalyje, šimtai vietnamiečių demonstruoja su obalsiais: **"Mes norime taikos... Galas karui... Mes norime laisvės... Yankees, važiuokite namo".**

Buvo užpuolimų ant Jungtinių Valstijų militarinių ir civilinių žmonių. Vienoje vietoje virš 500 jaunuolių puolė du JAV kareivius, kitoje miesto dalyje keturi JAV kareiviai buvo užpulti. JAV militariniai vadai reikalauja, kad kareiviai neitų iš kareivinių arba namų.

Iš Danango 1,500 JAV marininkų išskrido dideliais transporto "C-123" lėktuvais. Į Danango aerodromą atskrido 1,000 Vietnamo valdžios parašiutininkų, matomai, taikomų nuslopinimui Danange sukilusių armijos dalinių, kurie pilnai kontroliuoja miestą.

Budistų įvairios grupės susivienijo ir reikalauja Kyvaldžios pasitraukti, nes kitaip budistų militarinė jėga ją pašalins.

Pietų Vietname yra apie 16,000,000 gyventojų, kurių tris ketvirtadalius sudaro budistai.

TSRS žvejai prie Amerikos krantų

San Francisco, Calif. — JAV žvejai tvirtina, kad ties Oregono valstija Ramiajame vandenyne yra apie 200 TSRS žvejojimo laivų. Bet JAV vyriausybė sako, kad tai perdėjimas, tik apie 50 TSRS žvejų laivų veikia okeane ir jie prisilaiko tarptautinių teisių.

Tarpe TSRS žvejų laivu yra 2 laivai-fabrikai, po 100 pėdų ilgio. Mažesni laivai sugautas žuvis atgabena prie fabrikų laivų, kur jas išvalo ir konservuoja.

TSRS SUBMARINAI IR JŲ ŽYGIAI

Maskva. — TSRS submarinų komandieriai raportavo partijos suvažiavimui, kad grupė TSRS atominių submarinų per šešias savaites, povandenyje, apiplaukė aplinkui visą pasaulį. Jie tik retkarčiais buvo pakilę į paviršių per pereskopus pasižvalgyti.

Vandalai naikina ir medelius

Providence, R. I.—Jungtinių Valstijų dalis jaunimo yra užsikrėtusi vandalizmo liga—viską naikinti. Tie jaunuoliai daužo mokyklų langų stiklus, įsigavę į vidų naikina knygas ir inventorių, dažnai išniekina antkapiniu antkapius, ypatingai žydų.

Dabar šiame mieste jie sulaužė iškapojo arba su šaknimis išrovė daugelį medelių, kurie tik prieš 10 dienų buvo pasodinti. Nuostoliai dideli.

T. SAJ. PLOKŠTELĖ APIE "LUNA-10"

Maskva. — Tarybų Sąjungoje pagamino plokštelę apie "Luna-10", kuri vadinasi: "Pirmasis Mėnulio satelitas yra Tarybų Sąjungos".

Kada groja plokštelę, tai ji pakartoja ir "Internacionalo" garsus nuo "Luna-10".

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Bostonas. — Vandalai nusuko į šalį traukinių bėgių iešmus ir nuvertė New Haven geležinkelio traukinį su žmonėmis.

Nelaimės metu buvo sužeista 62 žmonės, kuriems buvo reikalinga ligoninės pagalba.

Pekinas. — Kinijos spauda rašo, kad anksčiau ar vėliau JAV užpuls Kiniją. Sako, kad JAV imperialistai gatavi bent 10,000,000 kareivių tam pavartoti.

Fargo, N. D. — Sulaukęs 69 metų amžiaus mirė Fred Andahl, buvęs North Dakotos gubernatorius.

Dublinas. — Velykų dieną Airijoje buvo paminėta 50 metų sukaktis nuo airių sukilimo — Kruvinojo Velykdienio.

Londonas. — Sulaukęs 62 metų amžiaus mirė novelistas Evelyn Waugh.

Washingtonas. — Priešakyje Baltojo namo, protestuodamas prieš karą Vietname, Arthus H. Zinner bandė susideginti. Zinner yra Bostono universiteto studentas.

Jakarta.—Sukarno sako, kad Indonezija grįš į Jungtines Tautas tik tada, jei Jungtinių Tautų organizacinė tvarka bus pakeista.

Miami, Fla. — Tarp Kubos ir Haiti norvegų laive "Viking Princess" įvyko gaisras, kuriame buvo apie 500 turistu ir įgulos narių. Pribuvę kiti laivai žmones išgelbėjo. Žuvo tik du.

PATAISA

"Laisvėje" iš balandžio 12 dienos, A. Vaivutsko telegramoje, įsiskverbė klaida. Ten pasakyta: "Lietuvos gyventojų emigracija į Ameriką prasidėjo 1968 metais". Turėjo būti **1868 metais.**

LAISVĖ LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year $9.00	Canada, Lat. Amer., per year, $10.00
United States, per 6 months $5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months, $5.50
Queens Co., per year $10.00	Foreign countries, per year, $12.00
Quens Co., per eix months $5.50	Foreign countries, 6 months, $6.50

Airių sukilimui--50 metų

PRIEŠ PENKIASDEŠIMT METŲ pasaulį sujaudino žinia: Sukilo Airija ir pasiskelbė nepriklausoma respublika.

Tai buvo 1916 metų t. v. velykinę savaitę.

Didžioji Britanija buvo įsivėlusi į Pirmąjį pasaulinį karą, kuris buvo vedamas "už demokratiją ir tautų laisvę."

Airiai patriotai pasiryžo pasinaudoti tais šūkiais ir ėmėsi žygio išlaisvinti savo mylimą tėvynę Airiją, per 700 metų kentėjusią žiaurią priespaudą tų, kurie išplėšė josios kalbą, josios gražiausias tradicijas. Dubline, Airijos sostinėje, įvyko sukilimas prieš britus. Tarp pačių didžiųjų sukilimo vadovų buvo ir nepamirštamasis James Connolly, socialistas-kovotojas, atsidavęs savo tautai, savo liaudžiai.

Airija tuomet turėjo autonomiją (Home Rule), bet ji toli gražu airių tautos nepatenkino: jie norėjo politinės nepriklausomybės. Ir štai 1916 metų balandžio 25 d. sukilėliai užima Pašto įstaigą ir skelbia Airijos nepriklausomybę.

Sukilėlių vadovas Padraig Pearse skaito deklaraciją:

Airių tauta naudojasi teise skelbti Airiją nepriklausoma respublika.

Respublika garantuoja religines ir pilietines laisves, lygias teises ir lygias progas visiems piliečiams...

Neilgai airių tauta džiaugėsi nepriklausomybe. Už keleto dienų britai prisiuntė savo kariuomenės dalinius ir sukilimas buvo nuslopintas. Sukilėliai pasidavė vergėjams ir už savo ryžtą būti laisvais brangiai sumokėjo: Keturioliką sukilimo vadovų britai tuojau nuteisė ir sušaudė. Daugybę sukišo į kalėjimus.

Bet patriotų pralietas kraujas nebuvo pralietas veltui. "Velykinė sukilimo savaitė", kaip ji žinoma Airijos istorijoje, įkvėpė patriotus ryžtingesnei kovai už Airijos nepriklausomybę. Toji kova virė per metų eilę, kol, pagaliau, 1921 metais Airijai buvo pripažinta nepriklausomybė, bet ne visai.

Britai imperialistai—gudrus elementas. Kur jie atsistoja, ten "savo padaro". Jie pasitraukė iš Airijos, bet ją suskaldė. Šiaurinę dalį—iš viso šešias pramoningas apskritis britai tebevaldo. Airiai patriotai-respublikonai dažnai britams už tai keršija. Tik neseniai "kažin kas" Dubline išeksplodavo britų admirolo Nelsono statulą. Sakoma, jog ir šiuo metu airiai respublikonai ryžtasi "ir vėl ką nors daryti" prieš britus.

AIRIJOS VAIDŽIA su prezidentu Eamon de Valera priešakyje, oficialiai praėjusį sekmadienį atžymėjo 1916 metų sukilimą tik prieš 50 metų paskelbtos nepriklausomybės deklaracijos garsiu perskaitymu. Be to, prezidentas de Valera padėjo vainiką Kilmainham kalėjime, kur prieš pusę šimto metų buvo sušaudyti sukilimo vadovai.

Be abejonės, bus ir po visą šalį ruošiami minėjimo mitingai. Kai kurie mano, kad gali būti ir kai kurių "respublikonų išsišokimų" prieš britus.

ŽALIOJI SALA—taip vadinama Airija dėl jos grožio—sena šalis, galėtų, rodosi, būti turtinga, nes labai daug josios sūnų ir dukrų yra Jungt. Valstijose, galinčių padėti tėvams šalį pastatyti aukštame lygyje. Deja, taip nėra. Šalyje didelis skurdas, atsilikimas, tamsumas. Įsigalėjusi katalikų bažnyčia yra viena tų didžiųjų kliūčių, trukdančių žmonėms kultūriškai pakilti.

Žemės ūkis—Airijos ekonomijos kertinis akmuo. Bet žemdirbystė—atsilikusi. Dar kai kur valstiečiai žemelę purena jaučiais, užuot pasinaudoję traktoriais.

Dalis airių patriotų skundžiasi sunkiu šalies likimu. Jie sako: kai mes kovojome už nepriklausomybę, skelbėme, kad tuojau, kai tik turėsime savo valdžią ir savo tvarką, atgaivinsime savo kalbą—gaelikų kalbą, angliškosios nusikratysime, nes ją ant Airijos užmetė britai. Tačiau šiandien tik tūkstantis kitas airių temoka gaelikų kalbą—visur viešpatauja angliškoji.

Įsikibęs į valdžią, de Valera, sulaukęs 83 metų amžiaus, vos beįmato, tačiau ruošiasi dar vienam terminui kandidatuoti prezidento vietai! Akiregyje to, ar gali Airijoje kas nors greičiau suklestėti?

O vis tik judėjimas eina pirmyn, ir airiai tikisi, kad apie trijų milijonų žmonių tauta susilauks tos dienos, kai prie jos prisijungs ir Šiaurės Airija. Tuomet, tikimasi, bus galima didesnius žingsnius žengti į priekį.

Airių tauta davė pasauliui daug didelių žmonių—rašytojų, mąstytojų, kovotojų. Ir ji dar duos, nes talentinga, gabi tauta.

Kas ką rašo ir sako

TEGU JIE SAU KLIEDA!

Kanadiškis "Liaudies Balsas" rašo:

J. Kardelis parašė laikraštyje ilgą straipsnį, bardamas VLIKą už tai, kad "VLIKo Taryba patvirtino VLIKo valdybos parengtą nusistatymo pareiškimą dėl Lietuvos žemėlapių informaciniuose leidiniuose." VLIKas pareiškęs, "kad politiniame žemėlapyje Lietuvos valstybė turi būti rodoma tarptautinių sutarčių nustatytose sienose." O J. Kardelis ir daugelis tokių "vaduotojų" piestu stoja prieš tokią Lietuvą, kokia sutartimis nustatyta. Jie nori tokios Lietuvos, kokia buvo prie Vytauto, nors kai jie valdė Lietuvą, tai ir pačios sostinės Vilniaus buvo atsisakę.

Žmonės nieko geresnio sugalvoti negali, tai nors tokius niekalus plepa. Iš tikro, ką gi jiems veikti? Jų galvelės, žilos ar plikos, nieko geresnio sugalvoti nebegali. Lai tiešijasi žmonės, visgi šioks toks užsiėmimas.

BIULETINIS "LIETUVOS ŽINIOS"

Gavome du numeriu biuletinio "Lietuvos Žinių," išeinančių iš Vilniaus. Biuletinį leidžia Lietuvos kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje komitetas (Vilnius, Kosciuškos g-vė 36).

Abudu biuletinio numeriai kupini žinių ir įdomių straipsnelių iš Lietuvos, ir tai taikoma daugiausia spaudai bei radijui, kad jie turėtų medžiagą po ranka ir ja naudotųsi.

Geriau bus, jei paduosime mūsų skaitytojams pačios biuletinio redakcijos įžanginį žodį, kuris taip skamba:

Vis labiau didėja susidomėjimas Tarybų Lietuva, jos ekonomika ir kultūra užsienio kraštuose. Dar didesnis šis susidomėjimas užsienio lietuvių tarpe. Ne kartą daugelis pažangiųjų ir kitų krypčių lietuvių laikraščių bendradarbių kreipėsi į įvairias Lietuvos organiacijas, prašydami aprūpinti operatyvia informacija apie Lietuvą. Lietuvos kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje komitetas, atsižvelgdamas į šiuos pageidavimus, imasi leisti savaitinį biuletinį "Lietuvos žinios."

Šiame biuletinyje Jūs rasite nedidelių straipsnių apie Lietuvos ekonomiką, mokslą, kultūrą. Juos rašys žinomi mūsų krašto mokslininkai, kultūros darbuotojai, ekonomistai, inžinieriai, visuomenės veikėjai.

Biuletinyje bus pateikiami informacijų rinkinėliai apie kultūrinę ir ekonominę padėtį įvairiuose Lietuvos rajonuose, sportą, naujas knygas ir kita. Supažindinsime su įvairių sričių žmonėmis, jų darbais, pateiksime žinių apie Lietuvos jaunimo — rašytojų, dailininkėų, muzikų, architektų, inžinierių, agronomų ir kitų specialistų veiklą. Reportažus aprūpinsime klišėmis. Ruošime taip pat medžiagą pagal redakcijų, organizacijų, klubų ir atskirų asmenų pageidavimus.

Kaip naudotis biuletiniu?

Jis skiriamas kaip pagalbinė medžiaga laikraščių redakcijoms, radijo valandėlėms, kalbėtojams. Skelbdamas šio biuletinio medžiagą, kiekvienas redaktorius ar kitas asmuo gali savo nuožiūra redaguoti, atrinkti tai, kas labiausiai rūpi laikraščiui, trumpinti, papildyti savo mintimis.

Tolesniam mūsų darbui, geresniam medžiagos parinkimui ir paruošimui daug pasitarnautų Jūsu pastabos ir pasiūlymai dėl šio biuletinio leidimo dažnumo, apimties, jame talpinamos medžiagos turinio. Laiškus siųskite šiuo adresu: Vilnius, Kosciuškos 36.

Mikromegas

Žiūrint pro mano akinius

Kas buvo tasai "Geležinis vilkas"?

Smetoninio režimo metu Lietuvoje atsirado neaiškios sudėties ir dar tamsesnių tikslų organizacija, pasivadinusi "Geležinis vilkas." Apie tą slapukų sambūrį pernai Vilniaus leidykla "Mintis" išleido **B. Baranausko** paruoštą 140 puslapių faktų-dokumentų rinkinį, pavadintą **"Geležinis vilkas"** (GV), kurio autorius pateikia daug neginčijamos medžiagos apie tos organizacijos atsiradimą, jos darbą ir užduotis. Jos nariai vadinosi "vilkais." Iš GV vėliau kilo Lietuvių nacionalistų partija (LNP).

Pagrindinis GV tikslas buvo išlaikyti Lietuvoje fašistinį režimą, kuris neturėjo platesnio socialinio pagrindo ir kuriam žmonių masės nepritarė. Šiam klausimui nušviesti pasinaudosime gausiomis citatomis iš minėtosios knygelės, kurios autorius taip nuosaikiai įvykius aiškina. **Pratarmėje,** pusl. 5-6, skaitome:

"Tautininkai ir krikščionys demokratai, įvykdę 1926 m. Lietuvoje fašistinį perversmą, ėmė Lietuvą valdyti fašistinės diktatūros priemonėmis, nes jie neturėjo platesnės socialinės bazės. Juos terėmė stambioji buržuazija, dvarininkai ir stambieji buožės. Vyriausybės socialinė bazė dar labiau susiaurėjo, kai, valdžios nepasidaliję, tautininkai su savo sąjungininkais krikdemais susiriejo ir pastaruosius 1927 m. pradžioje iš valdžios pašalino...

Kad išsilaikyti valdžioje, tautininkai griebėsi brutalaus fašistinio teroro ne tik prieš revoliucinio judėjimo dalyvius, bet ėmė tramdyti ir įvairių pakraipų buržuazines partijas, kurios šiaušėsi prieš tautininkų monopolinį krašto valdymą. Tuo tikslu 1927 m. rudenį tautininkai ir įsteigė 'Geležinio vilko' organizaciją. Steigėjai į ją priverbavo karininkų, policijos tarnautojų ir kitų valdžios aparato pareigūnų, buržuazijos, buožių bei dvarininkų kilmės studentų ir kt. Suburtieji į GV organizaciją fašistinės valdžios buvo apginkluoti durklais, pistoletais ir net sunkiaisiais ginklais. GV vadovybė centre ir apskrityse turėjo operatyvinius planus revoliuciniam judėjimui slopinti.

Tautininkai nedrįso parodyti tikrosios GV paskirties, todėl oficialiai jis buvo įregistruotas kaip sporto organizacija... Teroristinė GV organizacijos veikla buvo visiškai slapta, jos nariai 'vilkai' turėjo prisiekti aklai vykdysią vadų įsakymus ir neišduosią organiacijos paslapčių. Už priesaikos laužymą 'vilkams' buvo numatyta mirties bausmė...

Tiesioginiai GV steigėjai ir jo vadovai buvo tautininkų lyderiai... K. Matulevičius, kun. Vl. Mironas, kun. Iz. Tamošaitis, A. Sliesoraitis ir kiti. GV šefu pasiskelbė pats 'tautos vadas' A. Smetona, o vadu — A. Voldemaras."

Tačiau net vienoje lovoje gulėję draugai kartais susipyksta ir tampa aštriais priešais. Tuomet jie pradeda viešai rodyti vienas kito nešvarius skalbinius. Knygelės 8 pusl. parašyta:

"Ilgainiui A. Smetonos ir A. Voldemaro santykiai pasidarė tokie įtempti, jog abu neišsiteko vienoje partijoje ir vienoje valdžioje. Kuris nors iš jų turėjo pasitraukti. A. Voldemaro svarbiausias ramstis kovoje su smetonininkais buvo GV. Su jame buvusių karininkų pagalba jis galvojo ne tik valdžioje išsilaikyti, bet ir išstumti iš jos varžovą į fašistinius diktatorius — A. Smetoną. A. Voldemaro įtaka GV organizacijoje buvo tokia didelė, jog 'vilkai' buvo praminti voldemarininkais... Tačiau varžybas dėl valdžios laimėjo smetonininkai, turėję platesnę socialinę bazę ir nutaikę savo priešui iš valdžios išguiti tinkamą momentą...

GV avdovybė šokosi savo vado ginti, reikalavo, kad prezidentas grąžintų jį į vyriausybę, į jos vadovus. A. Smetona su savo šalininkais pakeitė GV vadovybę, kad su jos pagalba paveržtų iš A. Voldemaro visą GV organizaciją arba bent ją neutralizuotų... Tačiau naujai vadovybei GV susmetoninti nepasisekė... Daugumą jų liko ištikimi A. Voldemarui ir klausė tik senos, formaliai smetonininkų tepašalintos vadovybės. GV tapo savanoriška, nuo tautininkų nepriklausoma organizacija. Nepasisekus pajungti GV organzacijos, smetonininkai ją uždarė, bet ir ši priemonė nesustabdė 'vilkų' veiklos."

Už organizavimą priešsmetoninio pučo, A. Smetona išgujo A. Voldemarą iš Lietuvos ir įkūrė savo naujalietuvių organizaciją; jis nepasitikėjo net šauliais. Netekę viešai veikiančio GV, tautininkai susikūrė kitą panašią organizaciją—Lietuvių nacionalistų partiją (LNP), kurios nariai buvo atviri hitlerininkai. Hitlerizmo labui jie net subordinavo savo nacionalistinius siekius:

"Steigdami savo naujo pavadinimo organizaciją — LNP, 'vilkai' atvirai rašė anketose ir autobiografijose, jog jie hitlerinės Vokietijos šalininkai, šnipinėję ir kitaip dirbę jos naudai. LNP vadovybė, skirdama savo narius įvairioms pareigoms okupacinės valdžios aparate vertino juos pagal nuopelnus hitlerinei Vokitijai. LNP generalinis sekretorius Z. Blynas savo dienoraštyje, kurio dalis spausdinama rinkinyje, atvirai pasakoja apie 'vilkų' santykius su hitlerininkais, apie jų partijos steigėjų ir vadovų talkinimą okupantams... Kaip rašo dienoraščio autorius, ne tik paskiri LNP nariai bei vadovai buvo hitlerinės žvalgybos agentai, bet ir visa partija buvo neoficialus gestapo filialas, kurio veiklą dirigavo ir net vadovybę skyrė gestapas per savo valdininką Kurmies (Kurmį)... Net tie, kurie norėjo atkurti buržuazinę Lietuvą, neapykantos liaudžiai vedini, nuėjo besąlygiškai hitlerininkams tarnauti."

Savo rašte generalkomisarui fon Rentelnui 1941 m. rugp. 4 d. lietuviai hitlerininkai sakė:

"LNP supranta, kad Vokietijos Reicho vedamoji su komunizmu už europiškos erdvės įjungimą į civilizuotą Vakarų įtakos sferą visos Europos gerovei ir kova su plutokratine Anglija bei atgyvenusia demokratija yra bendra visų didžių ir mažų Europos tautų, valstybių išsilaisvinimo iš senų idealų kova, ir kad ji sudaro pradžią tai Naujai visų tautų-valstybių bendradarbiavimo Europai, kuri, Vokietijos genijaus teisingais pagrindais tvarkoma, susiformuos ilgai ateičiai Europos kontinente."

Rentelnas karštai dėkojo savo talkininkams už ištikimą bendradarbiavimą. Tačiau kai maurai hitlerininkams buvo jau nebereikalingi, juos išmetė laukan. Knygelės pusl. 14 pasakyta:

"Kai 'vilkai' okupantams reikalingą darbą atliko, jų organizacija—LNP—jie išvaikė. Tačiau 'vilkai' liko hitlerininkų nuolankiausi tarnai. Okupantams uždarius LNP, jie skirstydamiesi giedojo Vokietijos ir nacių himnus. Z. Blynas 'vilkų' išvaikymo komediją dienoraštyje aprašo taip, jog reikia matyti jų pasiryžimą ir toliau okupantams tarnauti. Tai patvirtina ir tolesnė jų veikla."

Kad 'vilkai' buvo fašistinės organizacijos reiškėjai, netenka abejoti. Tatai savo parodymuose patvirtina tokie buvę jų vadeivos, kaip GV steigėjai A. Sliesoraitis, B. Štancelis, J. Starkus, jau minėtas Z. Blynas, A. Jakštys, Ig. Vylius-Velavičius, A. Švilpa, K. Brunius, S. Jasiunskas ir kiti.

Apie 'vilkus' ir Lietuvos žmonių žudymą kitą kartą.

Kaunas. Istorinio muziejaus sodelyje

Iš laiškų

...Perskaičiau "Laisvėje" (Rojaus kelionės įspūdžius visuomet skaitau su dėmesiu ir malonumu), kad dailininkas Šiekštelė neįteikė Rojui pažadėto Rumšiškėse paveikslo. Man labai pagailo, kad mūsų jaunuoliai neištesi žodžio. Paskambinau jam, ir jis, labai susikrimtęs, atsiprašė, o po penkiolikos minučių atnešė į "Tiesą" Rojui skirtą paveikslą. Jis labai geras ir talentingas vyrukas, bet šį įvykį tiesiog užmiršo.

Dabar laukiu progos, kad galėčiau Jums šį didoką paveikslą persiųsti. Tikiuosi, kad tokia proga greitai pasitaikys.

Mes gyvename neblogai. Praėjo mūsų suvažiavimas — LKP. Vyko jisai gana sėkmingai. Pagrindinis jo bruožas — dalykiškumas. Lietuvos darbo žmonės atėjo į jį ne su tuščiomis rankomis — žemės ūkyje, dėl kurio pastaraisiais metais ypač daug rūpinomės, įvyko tikrai didelis persilaužimas. Jums jau teko matyti, kad laukuose brendo geras derlius, ir jisai neapvylė. Gauta visoje Lietuvoje 16 su viršum centnerių (pernai apie 10) vidutiniškai iš hektaro. Tokio derliaus Lietuva dar nematė. Dabar siekiame išlaikyti šį lygį. Šiuo metu mūsų delegatai yra Maskvoje, iš ten taip pat žinios labai geros.

Mes čia, Lietuvoje, švenčiame Janonio septyniasdešimtąją gimimo sukaktį. Švenčiame su nepaprastu entuziazmu. Lengva organizuoti bet kurią priemonę, nes visi Julių Janonį be galo myli, visus jaudina jo tragiškas gyvenimo kelias. Lietuva tartum iš naujo pamatė šį genialų savo sūnų, pamatė dabar naujos istorinės perspektyvos akimis ir tartum aiktelėjo — koks nepaprastas talentas, koks didelis smūgis jo ankstyva mirtis, koks tačiau tuo pat metu didis jo idėjinis triumfas, jo moralinė pergalė grumtynėse su nacionalistais ir klerikalais.

Vakar buvau jo tėviškėje — Beržinių kaime, Biržų rajone, jo gimtajame kolūkyje.

Kai prie stalų vakare prie putojančio alaus susėdo apie šimtą kolūkiečių ir jų svečių, pagalvojau, kad Janonio laikais šiose vietose dargi didžiausias ponas vargu ar būtų galėjęs tokį pokylį surengti. Rašytojai ir poetai iš Vilniaus kalbėjo, deklamavo eiles, sveikino janoniečius, kolūkiečiai pasakojo atsiminimus. Nuostabus vakaras, kaip ir nuostabus ir pakilus visas šis Janonio minėjimas.

Minėjimas bus dar ir Vilnuje—po suvažiavimo, Voroneže, Leningrade, Maskvoje. Neseniai "Pravda" išspausdino gražų drg. A. Sniečkaus straipsnį. Jį rasite "Tiesoje."

Kaip jo sesuo laikosi JAV? Ar tenka ką nors apie ją girdėti? Gal verta pakalbinti sukakties proga?

Su draugišku sveikinimu
G. Zimanas
1966.IV.6

(Laiškas rašytas R. ir I. Mizarams)

Šeštasis laiškas

Prieš apleidžiant Meksiką

Rašiau apie MeMksikos geografiją, apie miesto išvaizdą, apie žmones, apie jų buitį ir apie jų kultūrą. Žinoma, išsamiau rašant, užtenkamai buvo medžiagos tiems mano įspūdžiams praplėsti daug plačiau. Bet dėl laiko stokos šis mano straipsnelis bus paskutinis.

Reikėtų truputį priminti apie meksikiečių valdžios formą ir jų politiką. Bet nesijaučiu užtenkamai susipažinęs su ja. Tik tiek žinau, kad Meksika vadinasi demokratine respublika. Kurie tuo įdomaujate, patarčiau perskaityti knygą "Paleckis Meksikoje." Tarp kitų dalykų, Justas Paleckis ten gana tiksliai nušviečia meksikiečių istoriją ir dabartinę jų valdžios forma.

Ta dieną, kai aš atvykau į Meksiką, jos prezidentas Diaz Ordas išvyko į Guatemala ir kitas Centrinės Amerikos respublikas viešnagėn. Tur būt jam niekas nepranešė, kad Bevardis atvažiuoja. Tai ir gerai. Jo laikas brangus. Jis atsakingas už daugiau kaip 40 milijonų žmonių buitį, o aš — tik pats už save.

Aš ir be jo pagalbos apie jo šalį rašiau taip, kaip mačiau. Na, ir kas čia tokio? Tūkstančiai rašo apie jo egzotišką šalį.

Spaudoje mačiau, kad Diaz Ordas Guatemaloje buvo labai gražiai priimtas. Man viešbučio keltuvo operatorius, kuris ir angliškai neblogai kalba, sako: "Dabar tai būtų pats patogiausias laikas Guatemalą užpulti ir užkariauti, nes guatemaliečiai visą paraką suvartojo mūsu prezidenta sveikindami, iššaudami dvidešim vieną salvę. Bet spaudoje mačiau ir kita išsireiškimą. Esą, Meksikos prezidentas pareiškęs guatemaliečams, kad rubežius tarp Meksikos ir Guatemalos neturi būti tam, kad jis skirtu viena nuo kitos — jis turi būti tiltu, kuris mus suvienytų.

Meksikos Mieste Diaz Ordas, atrodo, populiarus. Čia ir apylinkėje matosi daug užrašu ant sienų ir tvorų— Diaz Ordas.

Laukiant jo grįžtant iš viešnagės, visur matėsi iškabos "Benvienido, Senior Prezidente" — Sveikiname, pone prezidente!

Diazo Ordaso pareiškimas, man atrodo, labai svarbus. Reikėtų, kad visų šalių prezidentai laikas nuo laiko lankytųsi vieni pas kitus. Jie geriau susipažintų su kitu šalių žmonėmis ir jų kultūra.

Atominės jėgos gadynė turėtų nešti žmonijai laimę o ne baimę. Atominė jėga, kurios yra daugiau negu vandens vandenynuose, negu oro erdvėje, negu saulės šviesos turėtų būti vartojama žmonijos gerbūviui pakelti, o ne jai naikinti.

Dar tik pora dešimtmečiu po to, kai sužibo atominė gadynė bombos pavidale, o šiandien mes tu bombu turime tiek, kad visą gyvūniia mūsų planetoje galima akimirka sunaikinti. Bet kuomet žmogus išmoks dar daugiau tos jėgos pasigaminti ir ją kontroliuoti, jis galės tikrai stebuklus daryti.

Jis galėtų nutirpinti ašigalių ledynus ir sudrėkinti Saharos pustynes. Jis galėtų nuskaldyti kalnų viršūnes ir užpildyti klonius ir raistus, padarydamas lygius derlingus laukus ten, kur dabar tik plastakais tėra dirbama, ir kur, kaip kad mačiau Meksikos kalnynuose, ilgaragės liesios karvės stamalinėja tarpkalniais ir graužia sausus stagarus. Jis galėtų mūsų planetos vandenynus apraizgyti pylimais, kuriais tiestųsi autostrados automobiliams tarpe New Yorko, Londono ir kitų kontinentų didmiesčių. Jei orlaiviai visai išstumtų automobilius iš transportacijos srities ir autostrados nebebūtų reikalingos, žmogus galėtų lėkštesnėse vandenynu vietose sukurti ištisas virtines naujų salynų arba ir cielus kontinentus derlingos žemės. Tuomet būtų rojus mūsų planetoje.

Bet ką gi? Ar išpurtusius didžiūnus aukštuose valdiškuose postuose įtikinsi, kad darbo žmonių minios vienoj šalyje nėra priešai darbo žmonėms kitos šalies? Argi žurnalista prikalbinsi atsisakyti dolerio už raštus, kurie tarnauja savanaudžiu interesams? Argi ateis laikai, kuomet bus galima pasakyt pasiūtusiam generolui, prašmatnioje uniformoje: "Karo nebus. Atominiu bombu nereikia. Eik į dirbtuvę. Lvdyk kardą. Kalk noragą."

Kol kas dar negalima tai padaryti. Bet darbo žmonių minios bunda iš letargo..

Gana per daug svajoti ir filosofuoti. Reikia sutikti su realybe. Rytoj išvažiuoju namo.

Jei meksikietis skaitytų mano šiuos straipsnelius, gal šen ir ten surastų jis ir smulkių netikslumu. Atsiprašau aš jo. Ne iš blogų norų, bet dėl stokos laiko ir gilesnio susipažinimo su jo šalimi tie netikslumai įsiskverbė. Bet vis tik jis klaustų: "Iš kur gi tas žmogus? Kur ta Lietuvą, kurioj jis gimė? Kas gi ta šalis, kur miškai skaroti, lietuviai barzdoti? Kamgi jis čia nosi kaišioja į mūsų šalies vidujinius dalykus? Jo gimtojo krašto visai mes nežinome. Jo antrąją tėvynę Jungtines Valstijas mes gerai pažįstam ir ji ne visuomet su mumis gražiai elgiasi".

Užtikrinu jus, meksikiečiai, kad mano tikslas apie jus rašyti yra pamatuotas vien tik draugiškumu ir neparemtas doleriu. Aš norėjau jūsų šali, jūsų gyvenimo salygas ir jūsu kultūrą geriau pažinti. Tas gal ir pagelbės, anot jūsų prezidento išsireiškimo, pastatyti tvirtesni taikos tilta tarpe mano gimtojo krašto Lietuvos ir tarpe mano antrosios tėvynės Jungtinių Valstijų, ir tarpe Meksikos, jūsų šalies.

Sunku skirtis su šalimi, draugiška ir taip ispūdinga. Bet atėjo laikas sakyti "Adios, amigos". Sakyti "sveiki gyvi" visuomet linksmiau, nei sakyti "likit sveiki". Tačiau gyvenimo tokia jau lemtis.

Dar norėtųsi prisiminti ir apie nerimastį, kurią patyriau tik ką atvykęs į Meksiką.

Kartais būdavo šiurpu. Ve, aš čia vienišas, tarp svetimų žmonių, svetimoje šalyje, toli nuo savųjų. Ligoj ar kokioj nelaimėj, kur šauktis?

Kartais net ir ilgesys graužd avo. Tačiau neteko ilgai nuobodžiauti. Pabėrimas minčių saujos, kad ir ant nebylio popieriaus lakšto, duodavo tam tikrą pasitenkinimą. Duodavo tam tikrą viltį, kad gal kas nors tuos mano įspudžius skaitys.

Pirmiau jau minėjau, jog galima buvo plačiau apie Meksiką parašyti Bet kažin kur girdėjau išsireiškimą (rodos, John Steinbecko): "Geriausias būdas atsikratyti skaitytojo, tai rašyti daugiau negu žinai." Kitais žodžiais: "Negramdyk savo išminčių puodo iki pat dugno. Kartais jos gali būti truputį apskrudę".

Bevardis

Mexico City, 1966-I-24

Vėliava virš dvaro

Buržuazinėje Lietuvoje buvo žinomas generolas V. Nagevičius, pasižymėjęs aukštu ūgiu ir didybės manija. Generolas galvodavo, kad jo nuopelnai tautai ir tėvynei tokie milžiniški, jog tautiečiai turį būti laimingi, galėdami nemokamai dirbti jo dvare netoli Kauno.

Nagevičius retkarčiais atvažiuodavo į dvarą su svečiais, norėdamas pasirodyti, koks jis geras ūkininkas. Generolui atvykstant, dvaro ūkvedys turėdavo iškelti vėliavą. Bet kiekvieną kartą lyg tyčia susirinkdavo ir valstiečiai reikalauti atlyginimo už darbą. Supratęs, kas juos sušaukia, Nagevičius įsakė vėliavos nebekelti.

Beira. — Anglijos karo laivai sulaiko naftolaivius, kurie plaukia į Beiros prieplauką. Mat, iš šios prieplaukos yra naftos vamzdžiai į Rodeziją.

J. GRIGIŠKIS

ĮVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Šiaurės Vietnamas moka gintis nuo JAV lėktuvų

Wilfred G. Burchett, New Yorke išeinančio savaitraščio "National Guardian" korespondentas, dabar keliauja po Šiaurės Vietnamą ir tam laikraščiui perduoda savo įspūdžius.

Jis rašo, kad amerikiečiai savo bombomis daug žalos padaro, bet svarbiausių strateginių vietų niekaip nepajėgia išdaužyti. Pavyzdžiu jis paima ant Ma upės bekabantį Ham Rong tiltą, esantį Thanh Hoa provincijoje arti Pietų Vietnamo rubežiaus. Tilto aplinkoje amerikiečiai yra numetę daugiau, kaip 3,000 bombų, artimai tilto esantį kaimą visai išdeginę, bet tilto neiveikė sudaužyti, visai mažai jį tepažeidė.

Amerikiečiai lakūnai jau gerai patyrė, kad šis strateginis tiltas turi gerą antilėktuvinę apsaugą, nuo kurios labai daug amerikiečių lėktuvų sunaikinta. Burchett mano, kad dabar amerikiečiai lakūnai vengia tą tiltą bombarduoti, pasitenkina bombardavimu tų vietų, kurios nėra taip gerai apsaugotos.

Apskaičiuojama, kad amerikiečiai, tą tiltą bandydami sunaikinti, jau prarado 69 lėktuvus ir tiek pat vairuotojų, o tiltas kaip stovėjo, taip ir tebestovi, mažai tenukentėjęs.

Panašiai ir kitos strateginės vietos, kurios turi tvirtą antilėktuvinę apsaugą, mažai tenukentėjo. Daugiausia nukentėjo kaimai ir miesteliai, mokyklos ir ligoninės, seneliai ir vaikai.

Prezidentas Ho Chi Minh skelbia, kad Šiaurės Vietname amerikiečiai prarado daugiau kaip 900 lėktuvų. Tai labai dideli amerikiečiams nuostoliai padaryti Šiaurės Vietname. Žinoma, nemažai ir lakūnų galėjo žūti. Juo toliau, tuo sėkmingiau Šiaurės Vietnamas kariauja su Amerikos lėktuvais.

Pusė farmerių skurdžiai verčiasi

Apie 20 milijonų amerikiečių tiesioginiai savo darbu surišti su žemės ūkiu. Arti pusė farmerių (10 milijonų) labai skurdžiai verčiasi. Tai pripažįsta valdiškoji Socialinės apsaugos administracija.

Apskaičiuojama, kad apie 816,000 jaunesnio amžiaus farmerių kasmet pasitraukia iš ūkio darbų ir persikelia į miestus darbo beieškodami. Tuomi jie papildo darbo rinką ir bedarbių skaičių.

Prez. Johnsonas nurodo, kad smulkieji Amerikos farmeriai sudaro skurdžiausią gyventojų sluoksnį. Negalėdami įsigyti ir naudoti moderninės technikos, mažieji farmeriai niekaip negali lenktyniuoti su stambiaisiais žemės ūkiais.

Šiuo metu tik keletas korporacijų yra pilni produktyvių farmų savininkai. Su laiku korporacijos dar daugiau įsigalės žemės ūkyje.

—:—

Širdies ligos tarp amerikiečių

Jungtinių Valstijų Nacionalinis sveikatos statistikų centras skelbia savo patyrimus apie amerikiečių širdies ligas.

Tarp 18 ir 79 metų amžiaus dabar yra 111 milijonų amerikiečių, kurių tarpe 5 procentus sudaro širdies ligomis sergantieji.

Sergančiųjų tarpe yra daugiau vyru, kaip moterų, daugiau našlių ar divorsuotų vyrų, kaip vedusių. Moterų tarpe sergančiųjų daugiau šeimininkių, kaip fabrikuose ar kitose įstaigose dirbančiųjų.

Sergančiųjų negrų ir baltųjų beveik vienodas procentas.

Geras ir tinkamai paruoštas maistas, tinkamas darbas, judėjimas ir patogi aplinka sudaro geresnes sąlygas apsiginti nuo širdies ir kitų ligų.

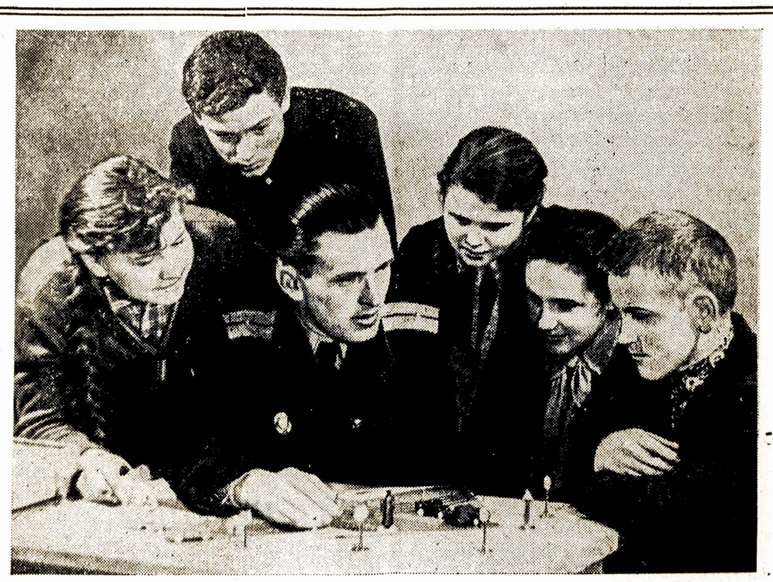

Visose Panevėžio miesto mokyklose sudaryti jaunųjų milicijos draugų būreliai. Jų darbe dalyvauja daugiau kaip 300 miesto moksleivių. Viena veikliausių yra jaunųjų autoinspektorių sekcija. Moksleiviai susipažįsta su eismo taisyklėmis, budi mokyklos kieme ir gatvėse, leidžia savo sienlaikraščius, milicijos ir vaikų kambarių darbuotojams bei draugoviniukams padeda išaiškinti visuomeninio transporto naudojimosi taisyklių pažeidėjus, chuliganiškus paauglių veiksmus.

Nuotraukoje: I-osios aštuonmetės mokyklos jauniesiems autoinspektoriams (iš kairės) Bronei Jusytei, Rimantui Dimžliui, Danai Petrauskaitei, Alvydai Bagočiūtaitei ir Jonui Vanagui milicijos skyriaus vyr. inspektorius Juozas Malinauskas aiškina naujas eismo taisykles.

Baltimore, Md.

Apie Pietų Vietnamo moteris

"The Baltimore Morning Sun" korespondentas Paul W Ward balandžio 2 d. pateikė žinių apie Vietnamo moteris.

Maskvoje Komunistų partijos suvažiavime kalbėjo Pietų Vietnamo Liaudies Išsilaisvinimo Fronto atstovė-moteris Ngueyen Thin Bienh. Iki dabar apie ją buvo mažai žinoma, nors ji yra veikėja...

Ji gimė 1927 metais Saigone. Jau studente būdama buvo kovotojų eilėse, vadovavo protesto demonstracijoms prieš JAV 7-tojo laivyno pasirodymą Azijos vandenyse, dar trys mėnesiai prieš karo pradžią Korėjoje. 1952-1954 metais Prancūziios valdžia ją buvo ikalinus. Iš Hanojaus praneša, kad ji yra profesorė.

Po 1954 metų, kada pagal Ženevos konferenciją Indokinai buvo išlaisvinti iš-Prancūzijos kolonializmo, tai ji stojo kovon už išlaikymą pasaulyje taikos. Kada Pietų Vietname 1964 metais susiorganizavo Išsilaisvinimo Frontas, kurio suorganizavimui ji veikė, tai ji tapo jo Centralinio komiteto nare.

Plačiai keliavo pasaulyje. Dalyvavo Leningrade Septintame tarptautiniame studentų kongrese 1962 m., buvo Trečiame Afro-Azijos solidarumo kongrese 1963 m., taipgi moterų konferencijoje, įvykusioje Maskvoje, ir kitoje, Pekine. Dabar ji yra Pietų Vietnamo išsilaisvinimo jėgų komandieriaus pavaduotoja.

Kita įžymi moteris, tai Mme Binh. Ji gimė Ben Try provincijoje prieš 46 metus. Našlė buvusio Vietnamo Komunistu partijos vado N. Nyen Bit, kuris mirė 1940 metais. Ji buvo ikalinta už revoliucini veikima 1939-1942 metais. Ji nuo seniai yra pasekėja Ho Chi Minho, Šiaurės Vietnamo prezidento, kuris organizavo Indokinų Komunistų partiją 1930 metais.

Kada buvo minima penkerių metų sukaktis nuo susiorganizavimo Pietų Vietnamo moterų Išsilaisvinimo unijos, tai buvo paskelbta, kad moteris Mme Binh yra pavaduotoja karo jėgų komandieriaus. Iš Pekino praneša, kad Pietų Vietname 150,000 moterų kartu su vyrais kovoja išsilaisvinimo jėgose.

Iš Hanojaus sako, kad moterys karžygiškai kovoja. Jos yra ir svarbiausia jėga perkalbinėjimui Pietų Vietnamo valdžios kareivių, kad jie nekariautų prieš liaudį. Pasekmėje to, 1964 metais 42,000 kareivių perėjo į partizanų pusę. O 1965 metais jau virš 80,000. Tūkstančiai moterų, jų tarpe daug labai jaunų, sudaro liaudiečių karinius dalinius.

Pietų Vietnamo moterys, kaip rašo tas korespondentas, labai svarbią rolę vaidina kovoje. Jos gamina minas ir kitokius ginklus. Dažnai primityviai ginklai patriotu rankose ima viršų ant JAV moderninių. Dabar moterų yra visuose Pietu Vietnamo liaudiečiu daliniuose. Sakoma, kad 112 moterų yra gavusios aukščiausio laipsnio dovanas už veikimą fronte.

Vinco Duktė

Philadelphia, Pa.

Nuoširdus ačiū

Vieną sekmadienį mane aplankė dd. Merkiai ir Pranaitis. Kelias valandas praleidome pokalbiams apie mūsų judėjimo eigą. Merkis atvežė dvi knygas—L. Prūseikos "Publicistika" ir Ievos Mizarienės "Jaudinantys susitikimai". Paskutinių knygų skaitymu esu atsilikęs, suvėlintai gavau dėl negalėjimo lankyti kuopos susirinkimų ir kitom aplinkybėm susidėjus. Bandysiu pasivyti tuos, kurie jas jau perskaitė.

Reikia pasveikinti dd. Ramanauskus, kurie nors nebe jaunuoliai, bet rūpinasi visuomenine veikla. Jų pranešimu, jie ruošia savo ūkyje dvi išvykas—liepos 3 d. ir rugsėjo 4 d. Philadelphiečiai ir apylinkės sueigų mylėtojai, pasižymėkite tas dienas. Artimų kolonijų organizacijos tomis dienomis nieko nerengkite, o dalyvaukite pas Ramanauskus Sellersvillėje.

Laimingi brooklyniečiai, kurie dalyvavo balandžio 3 d. Juliaus Janonio gimtadienio paminėjimo parengime. Drg. Rojaus Mizaros referatas, kuris tilpo "Laisvėje, svarbus. Skaičiau su malonumu pasakojimą apie Janonio sunkų gyvenimą, tragišką mirtį. Nedaug skaičiusiems Janonio raštus yra geras susipažinimas su jo gyvenimu.

Taipgi mačiau judamus paveikslus iš Janonio gyvenimo. Paveikslai nebuvo aiškūs, bet jis pasiliko mintyje kaip kovotojas už darbo žmonių geresnį gyvenimą. Nuoširdus ačiū Mizarai už pranešimo patalpinimą "Laisvėje".

Spaudos vadinamas "Wildcat" 26 dienų streikas Minnesota Mining and Manufacturing kompanijos darbininku nasibaigė. Streikui vadovavo United Glass unijos 149 lokalas. Streikas kilo kompanijai suspendavus 8-nis lokalo narius. Kompanija ir lokalas ginčą spręs derybų keliu.

Taikos mylėtoju grupė baigimui Vietname karo išėjo nėsti 90 myliu kelia iš Philadelphijos i New Yorka, į United Nations Plaza. Karo krankliai Penn Centre, Falsingtone, Bucks County, juos užpuolė ir apmėtė sugedusiais kiaušiniais. Policija nepasirodė.

Bristol Township statybos darbininkai streikuoja už algų pakėlimą.

Philadelphijos priemiestyje Willow Grove federalinės valdžios slapti agentai surado $1,500,000 netikrų dvidešimtinių. Keli areštuoti.

Lenkijos valdžia pranešė Philadelphijos arkivyskupui Krol, kad neduos vizų vadinamiems pilgrimams vykti į Lenkiją, į 1,000 metų krikščionybės įvedimo minėjimą. Šimtas kunigų buvo pasiryžę vykti.

Balandžio 5 d. mirė Apolona Puodis. Palaidota Fernwood kapinėse.

Pilietis

Žemaitkiemio klebono kun. Rapolo Liuko atsakymas į Rojaus Mizaros klausimus

(Pabaiga)

Klausimas: Dažnai užsienyje, ypač Jungtinėse Amerikos Valstijose, girdėti pasisakymų, neva Tarybų Sąjungoje yra pažeidžiama Konstitucijos garantuojama tikėjimo laisvė. Ar šis teigimas turi realų pagrindą?

Atsakymas: Taip, Tarybų Sąjungos Konstitucija garantuoja sąžinės ir įsitikinimų laisvę. Tiesa, ji nekalba apie kurią nors vieną religiją, bet traktuoja visas religijas lygiai.

Kas kalba apie religijos laisvės pažeidimus, tas, matyt, saviškai supranta laisvę. Juk laisvę galima įvairiai suprasti ir įvairiai ją komentuoti. Pavyzdžiui, žmogus turi valios laisvę. Tačiau valios laisvę normuoja moraliniai įstatymai. Suprantama, kad religijai garantuota laisvė negali pažeisti valstybės įstatymų. Tikintis žmogus negali gyventi valstybėje taip, tarsi jis būtų šalia valstybės. Čia pravartu prisiminti paties Kristaus žodžius apie pareigą atiduoti kas kam priklauso: kas valstybės—valstybei, kas Dievo—Dievui.

Įvedus Tarybų valdžią Lietuvoje, daugelis žmonių negalėjo sutikti su tuo faktu, kad Bažnyčia yra atskirta nuo valstybės. Jie nesuprato civilinės metrikacijos biurų veiklos, valstybės nepripažinimo kai kurių bažnytinių švenčių nedarbo dienomis ir daugelio kitų klausimų, kaip buvo sprendžiami kapitalistinėje Lietuvoje. Tokie asmenys, nesuvokdami teisinės Bažnyčios padėties dabartinėje santvarkoje, gali kalbėti apie tariamus Konstitucijos pažeidimus tikėjimo klausimu.

Jei ir būna atvejų, kai nesilaikoma Konstitucijos, tai įvyksta dėl pavienių asmenų išsišokimų, Konstitucijos minties nesupratimo ar tikėjimo laisvės blogo aiškinimo. Juk visur pasitaiko atvejų, kai nesusipratęs valdininkas piktnadžiauja savo pareigomis, teisėmis ir galia vadovaudamasis daugiau savo įgeidžiais negu valstybės įstatymais.

Klausimas: Daugelis kunigų Lietuvoje įsipainiojo į priešišką valstybinę veiklą. Kokios priežastys, Tamstos manymu, atvedė reakcinę dvasininkiją į tą pražūtingą kelią?

Atsakymas: Reakcinės dvasininkijos priešiškų valstybei veiksmų priežasties, mano manymu, reikėtų ieškoti praeities veiksniuose ir dabarties faktuose.

Juk praeitis žmogui niekad visai nemiršta. Žmogus gali praeitį užmiršti, gali ją paniekinti, jos atsisakyti, bet vis tiek ji palieka savo pėdsakus. Kokioje epochoje žmogus begyventų, visada jis yra ir buvusios epochos vaisius, ir santaika. Atskleidę žmogaus dvasios gelmes, mes galime rasti pergyvento laikotarpio paliktas nuosėdas. Kapitalistinėje santvarkoje Lietuvoje ypatingai buvo akcentuojamos nacionalistinės aistros ir pabrėžiamas liguistas, šovinistinis patriotizmas. Internacionalinės idėjos buvo ne tik slopinamos, bet laikomos nusikaltimu.

Pagaliau atėjo karas, žiaurioji vokiečių okupacija. Karo žiaurumai, nesiskaitymas su žmonėmis, visų tautybių žmonių paniekinimas dar labiau išugdė neapykantą kitos tautos žmonėms. Karas paliko daug biauresnius pėdsakus žmoguje, negu kapitalistinė praeitis.

Be to, užsienio propaganda per radiją ir kitais keliais skleidė visai melagingas žinias apie Tarybų Sąjungą. Lietuvis iš prigimties yra konservatyvus žmogus. Visas naujoves jis sutinka atkakliai ir pradžioje joms nenori pasiduoti, visai negalvodamas apie jų gerumą, ar blogumą. Taip jie atkakliai priešinosi krikščionybės įvedimui Lietuvoje, pasilikdami prie savo sentėvių stabmeldiškos religijos, taip jis buvo nerangus įsisavinti naują ūkininkavimo būdą, tvirtai laikydamasis caro laikų pasenusių ūkininkavimo metodų, taip jis nenoromis žiūrėjo į dabartines epochos naujoves, kurių milžiniški kūrybingumo žingsniai nustelbia net Tarybų Sąjungos didžiausių priešų mintis.

Prie to reikia dar paminėti Stalino laikais iškilusio asmens kulto padarinius. Juk ne paslaptis, kad nuo to yra nukentėję daugelis nekaltų asmenų, kuriems dėl menkniekių buvo priskiriamas antivyriausybinis veiklos nusikaltimas.

Petro Kurmelio posakis: "Rytoj pažiūrėsiu," kurio daugumas lietuvių laikėsi, nesukuria jokio rytojaus. Lietuviai noriau nulenkia galvas atgyventam šabloniškumui, negu pasiduoda veiksmingai kūrybinei naujovei. Nė vienas laikotarpis nėra absoliutaus blogio ar gėrio pasireiškimas. Visur su žmogaus darbu eina ir jo žmogiškas netobulumas. Bet kiekvieno žmogaus prievolė savo pareigų įrankiais įbrėžti vis naujus kūrybos bruožus epochos veide.

Čia aš kalbėjau, apskritai, daugiau apie žmogų. Bet juk kunigas kilęs iš tos pačios liaudies ir, būdamas tampriai su ja susijęs tiek religijos idėjomis, tiek savo charakteriu ir būdu, yra jos daugiau ar mažiau veikiamas. Todėl jis, užmiršęs Kristaus evangelijos skelbiamą meilės įsakymą, pasidavė neapykantos aistroms ir nuėjo kenksmingu sau ir liaudžiai keliu.

Tai žvilgsnis į giliausias priežastis. Tai atsakymas į klausimą iš pačios esmės. Žinoma, panagrinėjus atskirus asmenis, priežasčių, kitaip sakant, impulsų, galėtume, gal būt, rasti ir kitokių. Tačiau mes nesigiliname į detales, bet klausimą nagrinėjame iš esmės.

Klausimas: Šiemet Tarybų Lietuva švenčia savo dvidešimtpenkmetį. Kokios dabar yra katalikų gyvenimo sąlygos Tarybų Lietuvoje?

Atsakymas: Per praėjusius dvidešimt penkerius metus daug kas neatpažįstamai pasikeitė. Visi, kas buvo ilgesnį laiką nematę mūsų krašto, turėjo pagrįstai nustebti ir su pasigerėjimu pripažinti tas didžiąsias permainas, kurios buvo pasiektos liaudies triūsu ir komunistinių idėjų gyvybišku kūrybingumu.

Pradedant nepaprastais statybos tempais, didis komunizmo mostas pasiekė ir ekonominį, ir socialinį, ir kultūrinį, ir ūkinį gyvenimą. Karo žaizdos užgydytos. Gyvenimas įėjo į normalias taikos vėžes. Geriausi keliai nutiesti į visus provincijos kampelius. Elektros šviesa sužibo visuose namuose. Kaimas tikrai priartėjo prie miesto. Dabartinėje buityje lietuvis tikrai pasijuto džiugus ne tik savo darbe, bet ir savo maldoje. Esant puikiam susisiekimui, nesunku jam pasiekti ne tik savo parapijos, bet ir savo rajono bažnyčią. O jos visos nuo karo žaizdų pagydytos: atstatytos, suremontuotos, elektrifikuotos.

Visi net ir tie, kuriems buvo sunku suprasti ir įsigyventi į naujas Tarybinės Valstybės sukurtas gyvenimo sąlygas, dabar pamatė, kad taikos ir sambūvio siekiančioje Valstybėje piliečiams, be įsitikinimų ir tautybės skirtumų, sudaromos geriausios sąlygos dirbti, galvoti, tikėti ir veikti laisvai, blaiviai ir ramiai.

Sulaukęs dvidešimt penkerių metų, Tarybų Lietuvos pilietis jaučiasi ne tik suaugęs, bet ir subrendęs kūnu ir dvasia.

Į Lepšiškių pašto agentūrą kad ir nedaug ateidavo laiškų, bet vis dėlto ateidavo. Retkarčiais tarp jų pasitaikydavo ir iš Amerikos rašytų. Mat, keli Lepšiškių kiemai turėjo ten nuklydusių saviškių — dėdžių, tetų, sūnų, dukterų, pusbrolių ar pusseserių. Vieni iš jų savo gimtąjį kraštą paliko anksčiau, kiti — vėliau. Vieni už vandenų-kalnų bėgo nenorėdami caro kariuomenėje tarnauti, kiti—vargo, įvairiausių negandų prispirti, dar kiti — savųjų, draugų kviečiami. Vieni rašydavo laiškus, kiti gi tylėjo tartum vandens į burną prisiėmę ir nebuvo žinios — gyvi jie ar jau po žeme...

Laiškas iš Amerikos būdavo didelė naujiena visam kaimui. Kiekvienas norėjo žinoti, kas laiške rašoma, kaip ten, užmariuose žmonės gyvena, ar buvo į laišką įdėta dolerių, o jei įdėta—kiek. Ir dažnas, sužinojęs, kad Glebauskienė laiške nuo dukters rado dolerį, o Banaitis nuo sūnaus net tris, šiek tiek pavydžiai atsidusdavo. Ką gi, doleris Lietuvoje buvo brangus, dešimteriopai bragesnis už litą. Už tris dolerius, atseit, už trisdešimt litų, buvo galima nusipirkti geriausius aulinius batus ir paskui jais dvidešimt metų prieš visą kaimą didžiuotis.

Laiškai, kartais net ir siuntiniai, dažniausiai pasirodydavo prieš kalėdas arba velykas. Džiaugdavosi jais Glebauskienė, džiaugdavosi Banaitis, džiaugdavosi kiti, o senoji Lygelienė tik padūsaudavo. Jos sūnus, Jurgis, laiškus rašydavo retai, niekad nepataikydavo nei kalėdoms, nei velykoms. Jeigu ir pasirodydavo laiškas, tai vis nei šiokiuo, nei tokiuo metu — tai gegužės pradžioje, tai rudenį, apie vadinamuosius visus šventus. Ir niekados moterėlė nerasdavo laiške dolerio.

Kartą pavasarį sutikau iš pašto agentūros išeinančią Lygelienę. Ji laikė prie krūtinės prispaudusi laišką—iš Amerikos, nuo Jurgio.

—Tamošiuk, — pašaukė ji mane, — ar neperskaitytum?

—Visada, tetule. Nors ir tuoj.

Aš tik prieš porą metų buvau baigęs pradinę, tad lengvai įveikdavau bet kokį raštą. Ne kartą teko ir amerikonų laiškus skaityti, kartais ir labai negrabia ranka rašytus,

Vytauto Parke Kaune koncertuoja Kauno Politechnikos instituto studentų ansamblis "Nemunas"

TAI---NE MANASIS

(Apsakymas)

Mes susėdome ant griovio krašto. Atsargiai atplėšėme voką ir ištraukėme popieriaus lapelį. Vienas ir kitas pažiūrėjome į vidų—ten nieko daugiau nebuvo, jokio dolerio...

Dauguma amerikonų laiškus pradėdavo maždaug taip: "Rašome jums šią margą gromatėlę, tardami garbė Jėzui Kristui ir laukdami nuo jūsų atsakymo: ant amžių amžinųjų amen. Žemai lenkiamės ir bučiuojame jūsų baltas rankas ir prašome nuo pono dievo jums sveikatos, visokių lockų..." Ir tik po tokių ilgų sveikinimų prasidėdavo kalba apie reikalus.

Jurgio Lygelės laiškas buvo kitoks —rašytas gerai plunksną valdančios rankos, be ilgų pagarbinimų ir linkėjimų. Jurgis rašė trumpai, aiškiai: grįžtąs į Lietuvą, į Lepšiškius, po mėnesio kito apkabinsiąs motiną. Tačiau kodėl grįžta, kaip grįžta—nerašė.

Išgirdusi tokią naujieną, Lygelienė karštai stvėrė mane už rankos:

—Ar tikrai taip ir rašo, Tamošiuk, Ar tikrai?

—Tikrų tikriausiai, tetule! — ir aš dar kartą nuo pradžios iki galo perskaičiau Jurgio laišką.

—Dievuli tu brangus, — pakėlusi aukštyn akis ir sudėjusi tartum maldai rankas, sušnabždėjo moteris.— Jurgiukas grįžta... Dievuli, Jurgiukas grįžta... Jau bus penkiolika metų, kai paskutinį kartą jį matė mano akys...

Po dienos kitos parašėme Jurgiukui laišką. Atvažiuok—esi laukiamas, esi reikalingas.

Nors aš niekam nepasakojau, — matyt, pati Lygelienė neiškentė, — tuoj visi Lepšiškiai sužinojo, kad iš Amerikos grįžta Jurgis.

Pasklido visokios kalbos. Daugelis samprotavo taip: jeigu Jurgis per penkioliką metų neatsiuntė motinai nė vieno dolerio, vadinas, skūpavo, krovė kapitalą. Grįžęs pirks dvarą. Na, jeigu ne dvarą, tai mažų mažiausiai palivarką. O gal, ko gero, Liubartų bažnyčioje kokiam nors šventajam, — sakysime, Rokui, — pastatys naują altorių, kaip kad anais metais tarnaičių patronkai Zitai pastatė altorių atvykęs Lietuvon apsidairyti saliūninninkas Galvonas. O gal padalins visiems parapijos ubagams po dolerį, kaip padarė kitas amerikonas, kad tie pasimelstų už jo sveikatą. Pagaliau, bėdon įpuolus, pas Jurgį, gal būt, bus galima šimtinę kitą pasiskolinti.

Tik Banaitis tokiomis kalbomis netikėjo:

—Galvą galiu guldyti, kad jis nieko neparsiveš. Pamatysit! Manasis rašė—Jurgis ten su komunistais, vadinamais pažangiečiais, susibroliavo. O toks—nei žmoniško darbo gaus, nei dolerį sukals. Tai—ne manasis.

Banaitis savo sūnų amerikoną iš didelės pagarbos nevadino kitaip, kaip "manuoju." Manasis toks, manasis anoks. Kokius dievobaimingus laiškus manasis rašąs, kiek panešiotų drabužių, apavų siunčiąs, kaip mikliai ten, Amerikoje, biznį daręs. Oho manasis: į pažangiečius nė kreiva akimi nežiūrįs!..

Tokias kalbas girdėdama, Lygelienė atsakydavo:

—O man nereikia nei dolerių, nei palivarkų. Kad tik sveikas grįžtų...

Bet savaitė lėkė po savaitės, mėnuo po mėnesio, o Jurgio — nė kvapo. Nei Jurgio, nei laiško...

Praėjo ir vasara, ir ruduo. Jau ir įsižiemojo. O apie Jurgį jokios žinios... Žmonės pakalbėjo ir pradėjo viską apmiršti. Bet vos jie Jurgį primiršo, štai jis ir namie, Lepšiškiuose.

Teisybę sakė Banaitis. Toks ten iš to Jurgio amerikonas! Ilgas kaip kartis, sausas, sakytum, tris gavėnias iš eilės būtų pasninkavęs. Galvonas tai bent amerikonas buvo — yra ko pažiūrėti: žilas, storas it kubilas, juodai apsirėdęs, su braškančiais batais, ant galvos blizgantis kaminas. O šis, Jurgis, apsivilkęs odiniu puspalčiu, užsidėjęs paprastą kepurę, be braškančių batų... Palyginti su Galvonu — vieni niekai...

Tuojau kažkas suuostė, kad Jurgis teparsivežęs vos kelis dolerius, kad jis nesiruošiąs, kaip kiti amerikonai, nei palivarko pirkti, nei malūno statyti, kad visas jo parsivežtas turtas—didžiulė skrynia bedieviškų knygų... Ir imsiąsis jis savo jaunystės amato (o viešpatie!) — dirbsiąs rėčius.

—Ar nesakiau? — piktai džiaugėsi Banaitis. — Matot, koks tas mūsų amerikonas. Tai—ne manasis.

Man Jurgio doleriai nerūpėjo, bet jo skrynia nėjo iš galvos. Tik pamanykit — skrynia knygų! O aš—įmanyčiau, iš žemės kasčiau knygą. Be galo mėgstu skaityti. Mokytoją į kalėjimą ketveriems metams pasodinus, nebeturėjau iš kur gauti knygų.

Nueičiau pas Jurgį, tik baisiai nedrąsu. Šiaip ar taip, jis — ne koks Lepšiškių grytelninkas ar Andrijauskynės kumetis, ne šiaip sau "dėdė."

Tačiau pagunda buvo didesnė už mano nedrąsą, ir aš vieną dieną per sniegus nuklampojau pas Jurgį.

...Lygelės nuo neatmenamų laikų gyveno ne pačiame kaime, o gerokai už jo, pamiškėje. Čia jie turėjo mažą seną sodybėlę ir tris dešimtines žemės. Tik ta žemelė buvo prasta, slėni, lietingesniais metais joje viskas išmirkdavo. Norėdamas sudurti galą su galu, Jurgio tėvas, — žmogus jis buvo nagingas, — prasimanė dirbti rėčius miltams sijoti. Padarydavo stiprius ir dailius. Moterys atlaiduose ir jomarkuose tik ir laukdavo, kada pasirodys su savo rėčiais Lygelė—beregint visus iki paskutinio išgrobstydavo. Iš tėvo ir Jurgis išmoko rėtininkystės. Tik — nelaimė — prieš pat karą tėvas kažkuo susirgo ir per pusmetį nunyko. Likus be tėvo, gyventi buvo kur kas sunkiau. O čia dar tas karas, užplūdo kraštą vokiečiai... Jie plėšė žmones, koja primindami. Jurgio rėčių niekam nebereikėjo, nes nebuvo ir ko sijoti — okupantai iki paskutinės saujos viską iššluodavo.

Karas praėjo, bet žmoneliai niekaip negalėjo iš po jo atsigauti. Vienas kitas kėlė sparnus ir lėkė už marių. Sudūmo ir Jurgis. Buvo pačiame gerume, tarėsi galėsiąs kalnus nugriauti. Tik, bėda, nebuvo kelionei pinigų. Pasitaręs su motina, Jurgis pardavė dvi dešimtines tėvo paliktos žemės, arklį, ratus. Vargais negalais susikrapštė kelionei reikalingus pinigus ir išvažiavo. Motinai pažadėjo po metų kitų grįžti ir ne tik prarastą žemę susigrąžinti, bet ir naujos pripirkti.

Lygelienė likosi viena ant vienos dešimtinės. Vertėsi kaip įmanydama ir vis dūsavo dėl savojo Jurgiuko, kuris, kaip ta dūšia be vietos, klaidinėjo kažkur svieto pakraščiais: Argentina, Kanada, Amerika... O čia dar visokios piktos kalbos iš kažkur ateina: jos Jurgiukas dievą pametęs, komunistu tapęs, kalėjimuose sėdėjęs...

...Įėjau į trobą, pasisveikinau ir nebežinau, kas toliau daryti. Lygelienė, matydama mane tokį sutrikusį, sako:

—Eik arčiau, Tamošiuk. Sėskis.

Dėdė Jurgis lenkė rėčiams krijus.

—Tai ką pasakysi, Tamošiuk, — klausia mane Lygelienė. — Be reikalo negi bridai tokį galą.

—Atėjau pas dėdę Jurgį knygų, tetule.

Jurgis pakėlė galvą, šiltomis akimis apžvelgė mane ir kažkaip maloniai nusišypsojo. "Geras žmogus," — tariau sau vienas, pamatęs jo šypseną.

—Jurgi, tai tas pats Tamošiukas, kuris tau paskutinį laišką nuo manęs surašė. Jo galva tik knygoms pramušta.

Jurgis atidėjo darbą į šalį, dar kartą nusišypsojo.

Nemažai knygų to žmogaus parsivežta! Ir visos amerikoniškos — nematytos ir neskaitytos. Vienos plonos, kitos storos, kietais drobiniais apdarais. Tokių niekados savo rankose nebuvau turėjęs.

Tos knygos netrukus mus abu suartino, nors Jurgis už mane bus bemaž tris kartus vyresnis, ir aš jį, kaip kaime buvo įprasta, vadindavau dėde.

Kartais Jurgis man papasakodavo apie tuos tolimus kraštus, kuriuose jam teko gyventi, nemažai vargo pamatyti. Jo pasakojimų klausydavaus net išsižiojęs.

—O kodėl, dėde, jūs grįžote iš Amerikos? Ar ir ten sunku gyventi? — paklausiau sykį Jurgį.

—Vieniems sunku, kitiems lengva. O aš ne savo noru grįžau: mane deportavo.

Ką reiškė tas žodis, aš nežinojau.

—Mane deportavo, kitaip sakant, išvijo iš Amerikos, —paaiškino Jurgis. — Ėmė ir išvijo. Išvijo už tai, kad dalyvavau darbininkų, kovojančių prieš kapitalistus, judėjime.

Kas tie kapitalistai ir kas tas darbininkų judėjimas, jau buvau šiek tiek iš Jurgio knygų išskaitęs. Taip, už panašius dalykus, už "judėjimą" nė viena ponų valdžia nepaglosto: prieš porą metų mano mokytoją į kalėjimą pasodino, dabar štai Jurgį iš Amerikos deportavo...

Ir man iš karto paaiškėjo, kodėl Jurgis nenusipirko palivarko, kodėl nepastatė šventam Rokui altoriaus...

J. Petronis

Jonas Gricius

Dėl skonio ginčijamasi

1895 metų gruodžio 28 d. Paryžiuje, Kapucinų bulvare, Grand Kafe patalpose, broliai Liumjerai demonstravo savo paskutinį išradimą — judančias fotografijas. Ir žiūrovai, ir net patys išradėjai žiūrėjo į šį išradimą kaip į linksmą pokštą, žaisliuką, neturintį nei praktinio pritaikymo, nei rimtų perspektyvų. Pirmieji filmai neturėjo jokio siužeto: prie perono privažiuoja traukinys, ir iš vagonų išlipa žmonės, vaikai valgo pusryčius, į fabriką skuba darbininkai, sodininkas laisto gėles...

Bėgo metai, ir broliai Liumjerai, kinematografo išradėjai, įsitikino, kad jie nepakankamai įvertino savo išradimą. Kinematografas ne tik išsikovojo sau garbingą vietą kitų tradicinių menų tarpe, bet ir paviliojo didžiausią auditoriją. Mūsų laikais žiūrovo jau nebestebina nei judanti, nei kalbanti, nei spalvota fotografija, nebestebina nei platus, nei stereo ekranas. Dabar žiūrovai, pirkdami bilietą į kiną, reikalauja šio to daugiau.

Labai dažnai, šnekučiuojant su draugais, pažįstamais ar šiaip atsitiktiniais žmonėmis, tenka išgirsti daug pretenzijų kinematografininkams. Kodėl, girdi, mažai tepasirodo ekranuose gerų komedijų, nuotykių, fantastinių, muzikinių filmų, žodžiu, filmų, kuriuos galima pavadinti pramoginiais. Teisybė, tokių filmų maža. Todėl žiūrovai, pasiilgę pramogų, mielai žiūri ir vykusią "Karnavalo naktį," ir labai silpną, neneskoningą "Žmogų amfibiją."

Antra vertus, toks žiūrovų neišrankumas sudaro labai palankias sąlygas augti ir bujoti silpniems, menkaverčiams kūriniams. Tokių filmų autoriai kartais atkerta: "O jūs žinot, kad mano filmą, kurį kritika taip peikė, matė keturiasdešimt milijonų žiūrovų!"

Nenorėčiau, kad suprastumėt, jog visą kaltę už blogų filmų pasirodymą ekranuose primetu žiūrovams. Kinematografininkai nuolatos ir labai rimtai svarsto šias problemas, ieško būdų —ir kūrybinių, ir administracinių, — kaip užkirsti kelią silpniems kūriniams. Tačiau čia jau specifiški klausimai, o man šiuo atveju norėtųsi kalbėti tik apie žiūrovų atsakomybę.

Tur būt, nebereikia kartoti visiems žinomų tiesų apie tai, kad kinematografas turi pačią plačiausią auditoriją, kad kinematografas, sintezavęs daugelio meno šakų išraiškos priemones, turi nepaprastą emocinį poveikį žiūrovams. Būtų neteisinga ir nešeiminiškiška tokį galingą ginklą naudoti vien "žvirbliams šaudyti," vien tik pramogai.

Norėčiau šią mintį pailiustruoti dviem konkrečiais pavyzdžiais.

1961 metais tarptautiniame Maskvos kino festivalyje japonų filmui "Plika sala" buvo pripažintas svarbiausias prizas. Apie šio nuostabaus meno kūrinio privalumus buvo daug rašyta. O išėjo "Plika sala" į ekranus — ir salės buvo pustuštės, o daugelis žiūrovų išeidavo, filmui dar neįpusėjus. Kas šiuo atveju teisus?..

Antras pavyzdys. Kai mūsų studijos filmą "Paskutinė atostogų diena" (dabar jis vadinasi "Mergaitė ir aidas") pažiūrėjo rajonų ir miestų kultūros ir liaudies švietimo skyrių vadovai, vieno miesto atstovai (neminėsiu, kurio būtent, tačiau miestas ne iš pačių mažiausių) pareiškė, kad filmas yra nepedagogiškas, žalingas ir kad jų mieste jis nebus demonstruojamas. Kiek vėliau "Mergaitė ir aidas" buvo premijuotas tarptautiniuose jaunimo filmų festivaliuose Lokarno ir Kanuose. Tarp kitko, Kanų festivalio devizas — "auklėti žmogų ir auklėti jį gerą." Kas galų gale teisus— filmo autoriai, kurie norėjo papasakoti kažką gero, ar tie žiūrovai, kurie patingėjo į jų mintis pasigilinti?

Filmus kuria žmonės — tokie pat žmonės, kokie dirba pašte, geležinkelyje, statybose, buitinio aptarnavimo kombinatuose ir t. t. Kaip ir visi žmonės, filmų autoriai gali suklysti ir, deja, kaip ir visi žmonės, labai dažnai klysta.

Tačiau labai dažni žiūrovai kaltina autorius (pagal tą pačią logiką: žiūrovai juk taip pat gali klysti) tik dėl to, kad nesugeba arba nenori suprasti, ką būtent autoriai nori pasakyti, naudodami vieną arba kitą išraiškos priemonę, vienaip ar kitaip vystydami siužetą, veikėjo charakterį ir t. t.

Štai, pavyzdžiui, filmas "Niurnbergo procesas" prasideda kiek neįprastai—pradžioje ekranas tamsus, ir skamba tik trankus fašistinis maršas. Man rodos, kad ši muzikinė-emocinė įžanga nereikalauja jokių komentarų. Tačiau salėje kai kas ėmė nerimauti: švilpti, trypti ir kitaip reikšti nepasitenkinimą. Ir jau nebėra to emocinio poveikio, kurio siekė režisierius.

Nūdienis kinematografas — sudėtingas meno reiškinys. Labai galimas dalykas, kad didelė dalis tų ieškojimu, kuriais šiandien jis pasižymi, nepasiteisins, taip ir liks trumpalaikiais mados kaprizais. Tačiau ieškojimai negali neduoti ir teigiamų vaisių. Ir kuo aktyviau ir sąmoningiau žiūrovai tuos rezultatus vertins, tuo greičiau mes drauge surasime geriausias temas ir geriausias formas, įveiksime priešTaravimą tarp kūrinio meniškumo ir populiarumo, paversime mūsų kino meną būtent tuo galingu ideologiniu ginklu, kokiu jis ir privalo būti.

Philadelphia, Pa.

Įvyks ukrainiečių koncertas

Ukrainiečių Amerikiečių Lyga 40-ties metų sukakties proga rengia koncertą.

Įvyks šeštadienį, balandžio 23 d., Slovak Hall, 1150 N. 4th St. Pradžia 7:30 val. vakare.

Koncertinėje programoje dalyvaus Leontowych choras, ukrainiečių ansamblis su liaudies dainomis "Dnipro Group" iš New Yorko.

Suaugusiems įžanga $2, vaikams veltui.

Kviečia **Rengėjai**

Brockton, Mass.

Mirė lietuviai

Balandžio 8 dieną mirė Jonas (John) Mažiukas. Pašarvotas buvo Jakavonio šermenėje. Palaidotas laisvai Melrose kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi jo įgaliotinis (administratorius) Petras Wallan.

Iš Lietuvos paėjo iš Vilnijos. Ten liko brolis Juozas Mažiukas, sesuo Marijona Marcevičius. Velionis buvo pavienis. Priklausė prie Lietuvių Piliečių klubo ir Kazimiero pašalpinės draugijos.

Nuo kapinių palydovai buvo užkviesti pietų į Yakavonio namą.

—o—

Balandžio 8 dieną mirė Zidor Yakubovicz. Buvo laisvai pašarvotas Edward Waitt šermenėje. Palaidotas Melrose kapinėse.

Gyveno pavienis. Priklausė prie Šv. Roko pašalpinės.

Liūdinti liko sesuo Izabela Kovalčuk, 5 anūkai ir kitoki giminės. Laidotuvėmis rūpinosi jo sesuo ir švogeris Šimkus.

Nuo kapinių palydovai buvo užkviesti pietų į Šimkaus namus.

Geo. Shimaitis

WORCESTER, MASS.

Balandžio 4 d. Aido choro pamokos labai gerai praėjo. Sparčiai mokėmės pirmą dalį Šimkaus parašytos operetės "Išeivis", kuri bus suvaidinta gegužės 1 d., 2 val., 29 Endicott svetainėje.

Ši dalis operetės nušviečia tuos laikus, kuomet daug Lietuvos jaunimo važiavo į Ameriką. Daugumoj jie atsisveikino savo tėvelius, sesutes, brolius, giminės, kaimynus, turėdami mintyje, kad paskutinį kartą vieni kitus mato. Aš drįstu sakyti, kad daugumai Lietuvos išeivių taip ir atsitiko, nes ir aš esu vienas tų.

Šiame operetės vaidinime yra išleistuvės Lietuvos kaimiečio kovotojo prieš carizmą, kuris atsisveikina su savo motina, savo mylima mergina ir visais artimaisiais, kurie sako kovingas kalbas ir dainuoja gražias dainas.

Išeivio rolę turi Jonas Sabaliauskas, kuri jam labai tinka ir jis širdingai ruošiasi ją perstatyti. Geriausi linkėjimai tau, Jonai.

O atsisveikinimo dainose svarbiose pozicijose stovi Ona Dirvelienė, Irena Janulienė ir Al. Daukšys. Mokytojas Jonas Dirvelis nors per pamokas pavargsta, bet jo veide šypsena sako, kad viskas eina gerai.

—:—

Čia pranešu, kad gegužės 15 dieną Aido choras vyksim padainuoti į Hartfordą. Ten bus Laisvės choro parengimas. O dabar visi ruoškimės prie Gegužės Pirmosios.

J. M. L.

LAWRENCE-METHUEN, MASS.

Šių metų balandžio 2 d. mirus

Ignui Čiuladai

Reiškiame gilią užuojautą jo mylimai žmonai Rožei, anūkams Bruce, Philip, Janice, sūnui Leo, marčiai Marion ir visiems giminėms ir draugams, netekusiems brangaus asmens ir veikėjo.

J. L. Shupetriai
F. Sharpe
S. Penkauskienė
J. M. Rudžiai
J. A. Kodžiai
B. E. Kralikauskai
N. Garjonienė
S. Večkys (N. York)
S. B. Šlekiai
V. Kaulėnas
A. Butėnas
D. L. Bulaukai
M. Bulota
P. Milius
J. M. Milvidai
J. Žilionis
A. A. Večkiai
P. Liupševičius
A. Bila
M. Vaitkūnienė
M. Liauškienė
Ch. M. Markūnai
M. Deltuva
A. Peslikienė
J. Zinkus
M. P. Karpavičiai
(New Hampshire)
A. Krajevski
(Peabody, Mass.)
J. U. Daugirdai
(Lowell, Mass.)
R. Motta
J. Motta
U. Penkus
J. J. Blažoniai
F. A. Sharniai
J. U. Kovell
H. Stranton
A. Kavaliauskas
B. A. Čiuladai
J. J. Gitzus
(Bedford, Mass.)

San Francisco, Calif.
LIŪDNA SUKAKTIS

1966 m. balandžio 16 d. sukanka 5 metai kai mirė

Petras Norkus

Didžiu gailesčiu savo širdyse prisimename šią liūdną sukaktį.

AGOTA NORKIENĖ, žmona
ARTŪRAS, sūnus, OLGA, marti
NADINE ir ARTHUR, anūkai

Miami, Florida

Kovo 23 atsibuvo LLD 75 kuopos pietūs ir susirinkimas.

Skanius pietus prirengė dd. E. Kancierienė, L. Motuzienė, A. Bečienė. Pyragus iškepė ir padovanojo viešnios iš Detroito A. Daukienė ir N. Astrauskienė. V. ir E. Stankai padovanojo kavą, cukrų ir smetoną; A. Skeberdienė — bonką gero vyno; pirmesniam parengime dd. Stankai dovanojo gražų dideli pyragą. Širdingai ačiū visiems už dovanas.

Paaukota iš kuopos $100 pasveikint "Vilnies" suvažiavimą. Įsirašė į kuopą naujas narys Petras Gudelis.

Balandžio 6 d. buvo surengta sueiga atžymėti įžymaus poeto Juliaus Janonio gimimo 70 metų sukaktį. Nors buvo tinkamai prirengta, bet ne taip išėjo, kaip buvo manyta, todėl, kad negalėjo parodyti filmą, kuris pritaikytas tai dienai—rodymo mašinerija sugedo. V. Bovinas vedė programą. Jis gražiai apibūdino Janonio darbus ir gyvenima. J. D. Sliekas skaitė eilėraščių, Janonio sukurtu, taipgi P. Gabrėnas ir R. Chulada skaitė eilėraščių. Jie atliko savo užduotis kaip geriausiai galėjo.

Užkandžius pagamino A. Bečienė, E. Kancierienė, N. Tamošiūnienė. Tamošiūnienė iškepė ir pyragus.

Balandžio 27 d. atsibus sekamas LLD 75 kuopos susirinkimas - pietūs ir Gegužės Pirmosios minėjimas. Bus nušviesta, kaip Gegužės 1-oji atsirado ir iš kur prasidėjo. Pietūs bus 12 val., o susirinkimas turi prasidėti kaip 2 val.

Taip nieko svarbaus. Svečiai jau baigė išvažinėti. Šią žiemą turėjom malonių svetelių. Vieni pirmiau išvažiavo, kiti dar palaukė, kol galutinai oras atšils. Drg. E. Naudžienė dar šildosi. A. Daukienė ir N. Astrauskienė taipgi svečiuojasi. Bostoniečiai Kvietkai jau išvažiavo. Mariutė Kvetkienė LLD 75 kp. sueigose visuomet pagelbėdavo indus suplauti ir dovanodavo ką nors iš maisto. Mes pasigesime jos ir kitų gerų prietelių, kurių atsilankymas į sueigas padarė daug naudos geram tikslui. Iš Clevelando Mičutienė ir Gerbentienė irgi lankydavo sueigas.

Dabar keli žodžiai apie sergančius draugus. J. Benikaitis dar vis labai silpnas. Jo žmona Nancy irgi, galima sakyti, ligonis. Labai gaila tų žmonių, kad abudu gamta taip vargina. Sunkiai serga Nelė Urbonienė, jau apie 6 mėnesiai kai ją vargina liga. Linkim jiems greit pasveikti.

Na, o šiaip Miami mieste nieko naujo, apart blogdarybių. Nebūva nei vienos dienos, kad nebūtų įvykę kokių baisenybių, kaip, pav., su Goldmanais, kurių sūnų, 18 metų, dienos laiku pagrobė iš namų, ir pareikalavo dvidešimt tūkstančių dolerių. O jeigu neduos tokios sumos, tai sūnaus gyvo nematys. Jau 2 savaitės, kai sūnų pagrobė, bet apie jį iki šiol dar nieko nebuvo girdėti, nors tėvai padvigubino reikalautą sumą pinigų ir prašė žmogvagių, kad grąžintų jį, bet niekas neatsiliepė.

Tai civilizuotas pasaulis, tai žmoniškumas, tai krikščionybė! Kaip sena patarlė sako: buvo buvo ir dugnas išpuvo.

E. K. S.

Otawa. — Dabar Kanados doleris lygus 93 centams JAV dolerio.

Pranešimas

BROCKTON, MASS.

Pirmas Pavasarinis Parengimas su Muzika ir Dainomis

Rengia Montello Vyrų Daiės Grupė atžymėjimui 8 metų jubiliejaus. Įvyks sekmadienį, balandžio 24 d., Lietuvių Taut. Namo viršutinėje salėje, 668 No. Main St.

Pradžia 1 val. dieną. Įėjimas tik 50 centų.

Grupę vadovauja Al. Potsus.

Bus namie gamintų valgių, šiltų ir šaltų gėrimų.

Prašome vietinius ir apylinkinius dalyvauti.

Rengimo komitetas (30-32)

Massachusetts Moterų Sąryšio Suvažiavimas

Įvyks Sekmadienį

Balandžio 17-tą Dieną

Pradžia 11 Valandą Ryto

Lietuvių Piliečių Klube

318 Broadway -:- So. Boston, Mass.

Organizacijos malonėkite prisiųsti delegatus į šią konferenciją.

K. Čereškienė, užrašų raštininkė

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

HELP WANTED FEMALE

WOMAN. Experienced to help with care of 2 babies. Light housework. Permanent Sleep in, private room, bath & TV. Salary $55. Pleasant surroundings. Recent references required. ME. 5-0757.)28-32)

GALS. Part time. We need 3 gals to work from our Center City office as telephone solicitors for Nat'l Pub. Experience not necessary as we do train. Hours 9 AM to 1 PM., or 5 PM to 9 PM. WA. 5-3833 after 10 AM. Phila. (30-32)

HELP WANTED MALE

SERVICE STATION ATTENDANTS (2)

Married Men with experience. 1 for steady weekly 2 PM—10 PM shift. 1 for Sunday work, 9 AM—6 PM. Call CL. 9-9230. Drexel Hill, Pa. (30-32)

LANDSCAPE FOREMAN

Year round work. $2 to $2.25 per hour. Apply or phone.

VARADY NURSERIES
6742 Roosevelt Blvd. DE. 3-6610 (30-31)

MAINTENANCE MAN

To assist building superintendent. Strong in plumbing and heating.

Salary plus apartment. For interview Call 272-9461. Norristown, Pa. (30-31)

MANAGEMENT TRAINEES

Man—over 21, to train for future in Consumer finance industry. High School grad., automobile necessary. Must be aggressive & willing to work his way up from the bottom. Liberal starting salary & car allowance paid. All company benefits including profit sharing & pension plan. Starting in Chester, Media area. For interview call Mr. McFetridge at HU. 5-6812. (25-31)

SLICING MACHINE OPERATORS (4)

For Chipsteak. Experienced. Top rates. Apply at once. 117 Callowhill St. WA. 5-3737 (26-31)

BAKER

Experienced with Bench work, 10 AM—6 PM. Good pay, 1337 East Passyunk Ave., or call FU. 9-7897. (28-30)

ENGINEER—GRADE A

Experienced Oil Burners, night work. Apply "K" & East Venango Sts.

TRICO DYEING CO. (28-30)

MALE or FEMALE

JANITOR & WIFE

For new apartment building in Suburban Philadelphia. (50 units) Apartment plus salary. HI. 9-2079. (24-33)

HOUSE PARENT. Childrens Institution, 5 day wk. Age over 25. Sal. $200 a month plus room and board. Camden Home for Children & SPCC, 1656 Kaighn Ave., Camden, N. J. Phone from Mon. thru Fri. 9 AM. to 6 PM. 609-WO. 3-1478. (30-32)

WANTED:

Couple of good character as houseparents in boys' cottage. Write or phone immediately. METHODIST HOME FOR CHILDREN Mechanicsburg, Pa. (27-30)

PRANEŠIMAI

WORCESTER, MASS.

Atvelykių Pietūs su Margučiais

Kviečiame ir prašome visus atsilankyti į antvelykių pietus **Sekmadienį, balandžio 17 d.,** Lietuvių svetainaje, 29 Endicott St. Prasidės 1-mą valandą.

Bus duodami šauniai paruošti pietūs. O prie to, bus duodamos dovanos už gražiausius margučius. Prašome, kas turėsit velykinių margučių — atsineškit.

LSD Moterų Komitetas (29-30)

SO. BOSTON, MASS.

Naujosios Anglijos Moterų Sąryšio konferencija įvyks sekmadienį, balandžio 17 d., 11 val. ryto, L. A. P. Klubo svetainėje, 318 W. Broadway, So. Bostone.

Pageidaujama, kad kuo daugiausia delegačių dalyvautų šioje konferencijoje, nes yra daug svarbių dalykų, kuriuos turėsime aptarti.

Organizatorė Y. N. (29-30)

WORCESTER, MASS.

Aido choras rengia meno ir kultūros popietę Gegužės Pirmąją — bus suvaidintas pirmas Šimkaus parašytos operetės "Išeivio" pirmasis aktas su daugeliu gražių dainų. O užbaigimui bus puikus banketas.

Kviečiame visus atvykti.
Aido Choras (29-30)

"Didysis Gintaras"--Lietuvai

Į neseniai Vilniuje pasibaigusį "Didžiojo gintaro" festivalį visos penkios—Latvijos, Lietuvos, Estijos, Baltarusijos ir Moldavijos — kinemotografininkų delegacijos atsivežė įdomius, savitus kino kūrinius, pademonstravusius auktšą idėjinį ir meninį lygį. Buvo "kovojama" už "Didįjį gintarą."

Kovo 19 dienos vakare "Vilniaus" kino teatro salėje įvyko iškilmingas festivalio uždarymas. Meninių filmų žiuri komisijos pirmininkas, žinomas kino režisierius G. Rošalis, paskelbė, jog pirmoji vieta ir pereinamasis prizas "Didysis gintaras" paskirtas lietuviškam filmui "Niekas nenorėjo mirti" (scenarijaus autorius ir režisierius V. Žalakevičius, operatorus J. Gricius).

Rimčiausiu laureato konkurentu šiame šeštajame "Didžiojo gintaro" festivalyje buvo V. Derbeniovo filmas "Paskutinis rudens mėnuo." Moldavų kinematografininkai šiemet pirmą kartą dalyvavo festivalyje, ir jų svarus debiutas tuo labiau džiugus. Tai ramus, nuostabiai lyriškas ir žmogiškas pasakojimas apie senatvę, apie tą metą, kai peržvelgiamas visas praeitas kelias, susimąstoma apie tai, ką padarei, ką palieki ateinantiems po tavęs. Prie prizo "Pietų kryžius," kurį šio filmo kūrėjai gavo Mar del Platos (Argentina) tarptautiniame kino festivalyje, prisidėjo specialus diplomas už puikią režisūrą ir poetišką liaudies charakterio atskleidimą.

Jau po pirmosios B. Stepanovo kino juostos "Alpių balada" peržiūros daugelis spėjo, kad diplomą už geriausią moters vaidmens atlikimą išsiveš jauna debiutantė Liubovė Rumianceva. Jos Džiulija, jauna italė, pabėgusi iš koncentracijos stovyklos ir Alpių kalnuose sutikusi pirmą ir vienintelę savo meilę, žavi žiūrovą jaunatviškumu, betarpiškumu.

Estas J. Jarvetas pripažintas geriausiu vyriško vaidmens atlikėju, ir jam įteiktas diplomas už aukštą aktorinį meistriškumą filme. "Meikiulos pienininkas."

Tarp kitų festivalio laureatu norisi pažymėti baltarusių kinemaografininkus—dailininką A. Boimą ir režisierių V. Byčkova. Jiems įteiktas diplomas už geriausią vaizdinį filmo "Meistrų miestas" sprendimą. Be konkurso demonstruota M. Bogino kino novelė "Dviese" — šešiu tarptautinių kino festivaliu laureatas. Ši Rygos studijoje pagaminta kino juosta gavo specialų festivalio diplomą už aukšta meistriškumą ir humaniškos tiesos atskleidimą.

Latvijos kinodokumentalistų pilnametražinę juostą "Metų reportažas" aukštai įvertino tiek žiūrovai, tiek ir žiuri komisija, paskyrusi jam prizą ir garbės diplomą. Garbės diplomu pažymėtas ir šio filmo režisieriaus A. Freimanio darbas. Garbės diplomais taip pat apdovanotas Lietuvos kino studijos režisierius - operatorius R. Verba (filmai "Senis ir žemė." "Skriskite, baltosios gulbės!"). Rygos kino studijos režisierius G. Piesis (filmas "Žemės atmintis") ir daugelis kitų.

M. Glibauskaitė

Mitingas Times Sq. už taiką Vietname

Šį šeštadienį, balandžio 16 dieną, Times Square aikštėje, Manhattane, įvyks masinis mitingas ir demonstracija reikalavimui, kad JAV ištrauktų savo militarines jėgas iš Vietnamo.

Pradžia 12:30 val. dieną, Bryant Parke, 42nd St. ir 6th Ave. Iš čia bus maršavimas į Times Square. Ten bus maršuojama tarp 42nd ir 47th Sts. abiejomis Broadway gatvės pusėmis.

Moterų klubo narėms

Trečiadienį, balandžio 20 d., 7:30 val. vakare įvyks Niujorko Moterų Klubo susirinkimas.

Jau sugrįžusios klubietės iš Floridos—jų buvo nemažas skaičius nuvykusių ten. Manome, jos mums papasakos savo įspūdžius.

Po susirinkimo mus pavaišins kavute ir pyragu D. Galinauskienė ir F. Mažilienė.

Valdyba

Apiplėšė "Laisvės" skaitytoją

Labai keistai apiplėšė Povilą Petraitį, Flatbush sekcijos, Brooklyno, gyventoją.

Petraitis prieš dešimtą val. dieną vaikštinėjo su šuneliu priešakyje savo namų Westminster Rd. Privažiavo 1966 metų "Cadillac" automobilis, su Conn. valstijos "plaitais". Vairuotojas, apie 30 metų amžiaus, pasisakė, kad jis yra daktaras ir ieško adreso. Bekalbėdamas išlipo iš automobilio, įrėmė Petraičiui revolverį i pilvą ir atėmė jo $83.

Dovanos "Laisvei"

Felicija Šimkus, Arlington, N. J., dovanojo "Laisvei du Lietuvių Namo Bendrovės šėrus.

Antano Orinto žmona, Brockton, Mass., prisimindama liūdną vienerių metų sukaktį nuo savo vyro mirties, dovanojo "Laisvei" viena Lietuvių Namo Bendrovės šėra.

Už dovanas širdingai dėkui.

Redakcijos atsakymas

Svečiui. — Eilėraštis "Saulėta Florida" silpnokas, nepasinaudosime. Vis tiek ačiū už rašinėjimą.

Klaidos atitaisymas

E. Feiferienės įspūdžių pradžioje pasakyta "po 30 metų", o turėjo būti — "po 23 metų". Atsiprašome.

NUOŠIRDI PADĖKA

Šių metų kovo mėnesį Lietuvoje mirė mūsų brolis Juozas Bunkus. Mirė nesulaukęs gilesnio amžiaus.

Mes nuoširdžiai dėkojame mūsų geriems draugams ir draugėms už pareikštą užuojautą. Atvirutėmis bei asmeniškai. Taipgi dėkui "Laisvei" už parašymą apie jo mirtį ir pareikštą užuojautą.

Jūsų atjautimas pridavė mums jėgų ir lengviau pergyventi tą skaudų liūdesį.

V. P. A. Bunkai

Išvyko į Europą

Balandžio 15 d., iš Kennedy Airport, išvyk į Europą Margaret Cowl-Kavaliauskaitė. Pirmas sustojimas bus Milan, Italijoje, o iš ten vyks į Italijos miestus Florence ir Rome. Po to į Graikiją ir, iš Graikijos, į keletą vietų Tarybų Sąjungoj, kaip tai Maskvoje, Leningrade, Kieve, Bukharoj ir kituose miestuose.

Pradžioje birželio mėnesio bus Vilniuje.

Manau, kad Margaret, sugrįžus, pasidalins su mūsų laikraščių skaitytojais ispūdžiais iš jos ilgos ir įdomios kelionės. Daug sėkmės jai kelionėse. Sugrįžk laimingai.

L. K—tė

Man patiko Florida

Pereitą kovo mėnesį buvau svečiuose Floridoj. Tai yra, miestuose Miami ir St. Petersburge. Kad floridiečiai yra draugiški jau pirmiau rašiau. Čia tik noriu pasakyti savo nuomonę apie aukščiau minėtų miestų bei kolonijų pažangiųjų lietuvių gyvenimą.

Miamio mieste pažangiųjų lietuvių nemažai. Jie čia turi savo Socialį Klubą, savo gražią svetainę, savo chorą. Dažnai ruošia parengimus bei vakarienes. Svečių pas juos niekad netrūksta. Žodžiu sakant, gyvena linksmai ir gerai veikia darbininkiškame judėjime.

St. Petersburgo mieste taipgi pažangiųjų lietuvių nemažai ir jų veikimas taipgi nemažas. Čia jie turi chorą, čia vis pilna svečių. Veik kiekvieną savaitę, tai meniški parengimai, tai pietūs, tai kitokie kokie "šurum-burum". Ir reikia net stebėtis, kad jie duoda gerus pietus tik už $1.25 ir uždirba daug pinigų, ir aukoja mūsų spaudai

Mūsų laikraščiuose rašytojai vieni vienain, kiti kiti kitaip rašo apie Florida ir jos gyventojus. Bet aš viešėdama Miamvje ir St. Petersburge lankiausi pas daug draugų ju stubose. Ir man atrodo, kad jie ten puikiai gyvena. Kiekvienas turi po gražu namuka. Namukai visu balti, gražūs, rakandai nauji, visur švaru, šilta. O kalbant apie stubų branguma, tai stubos ten nebrangios. Už kokia 12 tūkstančiu doleriu galima gauti arba pirkti gražią stuba 5-kiu ar 6 kambariu. Ir stubu ant pardavimo visuomet ten yra.

Taigi, man Florida patiko. Ir, mano nuomone, tai Florida yra gražus šiltas kraštelis linksmai leisti senatvės dienas.

Magdelė Juškienė

VAIŠINGAS BANKETAS

Šį šeštadieni, balandžio 16 d., 6 val. vakare, prasidės LDS 1-osios kuopos bankietas-vakarienė "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Šis banketas bus nepaprastas, nes Lietuvių Darbininku Susivienijimas šiemet mini 35-ąsias savo gyvavimo metines.

Banketo rengėjai rūpinasi turėti daug ir gero, skanaus maisto ir gėrimų.

Turės meninę programą. Dainuos mūsų brooklyniškis gerabalsis Victor Beckker. Bus muzika šokiams.

Įsigykite bilietus iš anksto—paskambindami Lillian, MI 1-6867.

Mieste pasidairius

Praėjusį pirmadienį Brooklyne, Red Hook sekcijoje, 358 Hamilton Avenue, kilo gaisras. Sudegė 3 McNeillų vaikai — berniukai 8 ir 7 m., ir mergaitė, 3 metų.

Miesto gaisrų departamentas pradėjo kovą su tais, kurie tyčia pašaukia gaisrininkus, kuomet jokio gaisro nebūna. Tokių pašaukimų 1965 metais įvyko net 32,869. Tai niekšų ar pakvaišėlių darbas. Kartais gaisro vežimai ir ugniagesiai nusiskubina į fališyvą vietą, o tuo tarpu kitoje vietoje tikrai būna gaisras, bet nėra kam jį užgesinti.

Puikiai palinksminta daugiau kaip 3,000 vidurinių mokyklų moksleivių, kurie pirmadienį dalyvavo naujose Metropolitan Opera House patalose Lincoln Centre. Jie matė pastatymą Pucinio operos "La Fanciulla del West." Didžiulė salė buvusi sausakimšai užpildyta.

Tuo tarpu dar neišspręstas senųjų operos patalpų likimas. Sakoma, kad grupė turtingu muzikos mylėtojų sudėjo 8 milijonus dolerių ir nori tą namą nupirkti. Bet jo pertaisymas atsieitų kitus 8 milijonus dolerių.

Kalbama, kad majoras Lindsav tikrai rūpinsis įvedimu "myterių" dėl vandens kontrolės. Tai seniai keliamas klausimas, bet iki šiol visi kiti majorai nedrisdavo to žygio imtis. Mat, paliečia labai daug žmoniu ir sieiasi su dideliais kaštais. Bet teigiama, kad "myteriu" įvedimas labai sumažintų vandens eikvojimą.

Respublikonai iškėlė kaltinima prieš buvusį Queens apskrities prokurora ir dabartini Miesto Tarvbos pirmininka Frank O'Connor. Jam primetama, kad jis versdavo savo padėjėjus dideles sumas aukoti demokratu partijai per rinkimus. Jis ginasi ir sako, kad tas kaltinimas yra respublikonu samokslas pakenkti jo politinei karjerai. Mat, kaip žinia, ponas O'Connor numatomas demokratų kandididatas į valstiios gubernatoriaus vieta. Toks skandalas galėtų pakenkti jo kandidatūrai.

Rep.

New Yorkas. — Norman Thomas debatavo per televiziją su W. F. Buckley, reikalaudamas, kad JAV sulaikytų karą Vietname ir pradėtų taikai derybas.

New Yorkas. —Penktaja avenue maršavo žmonės protestuodami prieš karą Vietname.

New Yorkas. — Sulaukęs 48 metų amžiaus mirė Wellingtonas Wales, "The New York Timeso" redakcijos narys.

New Yorkas. — 1965 metų kovo mėnesį New Yorke buvo 26,892 kriminaliai prasikaltimai, o 1966 metais tą patį mėnesį 33,504.

New Yorkas. — Nuolatos daugėja miesto prėsko vandens rezervuaruose. Balandžio 6 buvo virš 72 proc. jų įtalpos.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Buvęs kalinys "virto" policininku

New Yorkas. — Brooklynietis Poole, buvęs kalinys, vaidino policininkų kapitono rolę ir per dieną prisikolektuodavo daugiau kaip po $100.

Jis apsirengė policijos kapitono drabužiais, įsigijo "badžią", lankėsi į karčiamas, o ten surasdavo "prasikaltimų".

Sakoma, kad jis tą rolę vaidino daugiau kaip per 10 savaičių.

INDIJA IŠBANDYS GIMDYMŲ KONTROLĘ

New Delhi. — Indijos vyriausybė daugiau rūpinsis įgyvendinti gimdymų kontrolę. Dabar kiekvieneriais metais šalies gyventojų padaugėja apie 25,000,000.

Jeigu gimdymai nebus sumažinti, tai 2,000 metais Indija turės 1,200,000,000 gyventojų. Dabar turi arti 500,000,000.

50,000,000 METŲ IŠLIKĘS KIAUŠINIS

Princetown, N. J. — Profesorius Dr. Glenn L. Joseph ir kiti gamtos mokslų tyrinėtojai tiria kiaušinį, kuris, manoma, yra 50,000,000 metų.

Kiaušinis yra trijų ir pusės colio ilgio ir dviejų ir pusės colio pločio. Jį rado Wyomingo valstijoje. Greta jo išsilaikė ir nežinomos paukštės kaulų.

INDIJOS POLITIKA NEPATINKA JAV

New Delhi. — Indijoje žmonės ir spauda reikalauja, kad Jungtinės Valstijos ištrauktų savo militarines jėgas iš Vietnamo.

JAV ambasadorius J. N. Green matėsi su Indijos Užsienio ministru S. Singhu ir pareiškė, kad tas neatitinka Indira Gandhi pareiškimui, kada ji matėsi su prezidentu Johnsonu.

INDONEZIJA NORI GAUTI SINGAPURĄ

Jakarta. — Indonezija pasitiki, kad Singapuras prisijungs prie jos. Singapuras yra tarpe Sumatros, didžiausios Indonezijos salos ir Malajų pusiasalio.

Jis dabar yra įjungtas į Malaizijos Federaciją. Singapuras labai svarbi prieplauka. Užima tik 225 kvadratines mylias, bet turi virš 1,000,000 gyventojų.

T. Sąjunga žymiai didins žvejybą

Maskva. — TSRS Komunistų partijos suvažiavime buvo raportuota, kad 1965 metais TSRS žvejai pagavo 5,600,000 tonų žuvų. Žvejyboje dirbo virš 600,000 žmonių.

Žvejybos ministras Aleksandras A. IŠKOVAS raportavo, kad pagal naują Penkmečio planą, 1970 metais, TSRS sieks pagauti 8,500,000 tonų žuvų. Vien šiais metais į žvejybos pramonę bus įdėta $350,000,000.

ANT MĖNULIO YRA RADIOAKCIJA

Maskva. — Tarybų Sąjungos mokslininkai, remdamiesi "Luna-10" teikiamomis informacijomis, sako, kad ant Mėnulio yra labai galinga radioakcija, gal net 100 kartų galingesnė, kaip kosminių raudonų spindulių.

Jie daro išvadą, kad Mėnulio radioakcija gali būti gyvybei pavojinga.

TEXAS BIZNIERIAI IR PREZIDENTAS

San Antonio, Texas. — Prezidentas Johnsonas siekė, kad skersai Pedernales upę nuo jo farmos būtų įrengtas parkas.

San Antonio biznieriai sako, kad Johnsonas nori valdžios pinigais nutiesti gerus kelius aplinkui savo farmą. Todėl septyni biznieriai už $8,000 nupirko tą plotą ir įrengs biznio įstaigas.

DARVINAS APIE SAVO KRITIKUS

Kartą vokiečių biologas Ernstas Hekelis (1834—1919) aplankė Č. Darviną. Kalba užėjo apie nesiliaujančias atakas prieš evoliucijos teoriją, ir Hekelis pareiškė nuogąstaująs dėl šių puolimų. Darvinas tiktai nusišypsojo ir pasakė:

—Mielas mano jaunasis drauge, patikėk man: reikia užjausti vargšus žmones! Gal būt, jiems ir pasiseks laikinai pristabdyti tiesos sriautą, tačiau niekad nepavyks jo sulaikyti.

KEIČIANTI LYTĮ ŽUVIS

Prieš dešimt metų jaunas indonezietis studentas K. Lijemas, atlikdamas biologinę praktiką, aptiko kelis šimtus žuvų, kurios šliaužė iš vieno vandens telkinio į kitą.

Keista žuvis, dabar vadinana "Monopterus albus", gali ne tik šliaužti sausuma ir kvėpuoti oru, bet ir keisti savąją lytį. Gimusi patele, vėliau ji pavirsta patinu!

Chester, Pa.

Mirė lietuviai

Balandžio 1 dieną nuo širdies smūgio mirė geras draugas Antanas Rimkus. Tą dieną paruošė savo žmonai Marytei užkandžių ir pats nuėjo atsigulti. Atsigulė ir užmigo amžinai. Kada moteris nuėjo jį pažadinti, rado mirusį.

Balandžio 4 dieną buvo palaidotas Fernwood kapinėse. Gyvas būdamas prašydavo, kad, jam mirus, būtų laisvai palaidotas minėtose kapinėse. Tas ir buvo padaryta

Liūdinčius paliko moterį, sūnų Antaną, dvi anūkes, anūką ir tris proanūkius. Lietuvoje brolius Benediktą ir Petrą.

Rimkus buvo nuoširdus žmogus, skaitė "Laisvę", mylėjo progresą.

—:—

Balandžio 6 d. mirė Konstanto Gabrilavičiaus moteris. Liūdinčius paliko vyrą, du sūnus, dvi dukteris ir daug anūkų. Konstantui ir kitiems jo artimiesiems, kaip ir Rimkaus artimiesiems, reiškiu užuojautą. Gi mirusiems, lai būna ramybė.

—:—

Nelaimė ištiko Feliksą Navicka, jis gavo šoką. Suparalyžiavo visą dešinę pusę. Bet gydytojas sako, kad dar bus galima pagydyti, tik reikės imti tam tikrus elektros srovės masažus.

Linkiu Feliksui greitai pasveikti ir vėl kartu su kitais dalintis gyvenimo pasiekimais, taipgi rūpintis geresniu gyvenimu, kaip mūsu vaikams, taip ir anūkams.

A. Lipčius

Iš LDS 46 kuopos susirinkimo

Balandžio 6 dieną įvyko LDS 46 kuopos susirinkimas. Jis buvo smagus, nes paaiškėjo, kad pastaruoju laiku gauta 4-ri nauji nariai ir visi jaunuoliai. Juos prirašė M. Juškienė ir J. Weiss. Ir tikimės dar ir daugiau gaut naujų narių. Mūsu kuopelė mažiukė, bet vistiek beveik kas metai gauna naujų narių.

M. Juškienė

P.S. Po susirinkimo šios kuopos buvo ir LLD 24-tos kuopos susirinkimas. Čia irgi prirašyta 2 nauji nariai.

M. J.

AIDO CHORO GARBĖS NARIAI

Paskutiniuoju laiku dar užsimokėjo metines duokles šie: V. Guris, K. Milenkevičius ir Albina Mikalaus.

Širdingai ačiū visiems nuo Aido choro dainininkų.

Jonas Juška

SVEIKINA

Sveikinu visus "Laisvėje" dirbančius draugus ir draugės, linkėdama visiems geros sveikatos ir ilgo amžiaus.

Draugiškai

E. K. Sliekienė

Miami, Fla.

Anglų-Lietuvių Kalbų

ŽODYNAS

Išleistas 1961 metais Lietuvoje

Angliški žodžiai lietuviškai išdėstomi bei išaiškinami

511 Puslapių — Kaina $3.50

Užsisakydami kartu prisiųskite ir mokestį. Pinigų perlaidas (money orderius) ar čekius rašykite:

GAUNAMAS "LAISVĖS" KNYGYNE

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y., 11417